1877-évi 255. számú két példányát H. Löw úr elvitte

XI. évfolyam. Budapest. 254. szám. Csütörtök, 1877. október 4.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre . . . . 5.—
Egy hóra 1.80

Egy szám 6 krajczár.

Hirdetési dij: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.

Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.

Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-hivatal:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

Előfizetési felhivás

az

„EGYETÉRTÉS"

október—deczember negyedévi folyamára.

Október elejével a jelen év utolsó negyede kezdődvén, figyelmeztetjük és kérjük tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésük m. hó végével lejárt, hogy uj megrendeléseiket mielőbb megtenni sziveskedjenek.

Előfizetési árak:

Egy hóra	—	1 frt 80 kr.
Három hóra (okt.—decz.)	—	5 frt — kr.
Hat hóra (okt.—márt.)	—	10 frt — kr.
Egész évre (okt.—szept.)	—	20 frt — kr.

Lapunk minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tiszta s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadóhivatalába (himző utcza 1 szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

A bankügyről.

II.

Kielégitheti-e a kormány banktervezete a hazai forgalom és hitel igényeit; — megfelelhet-e a tervezett bank azon feladatoknak, melyek hazánk concret viszonyai között, — nemzetgazdaságunk követelményeinek minimumát képezik? . . .

Ez az egyik sarkalatos kérdés a bankügyi kiegyezés elfogadhatóságának megitélésénél.

A többségi előadmány e kérdésre, mindenféle kanyarulatok után, igenlő válaszszal lyukad ki a bankkérdés minotaurus-lakta labrynthjéből.

Hjah, könnyü neki! . . .

„Ha mellőzzük azon kétségbe nem vonható két főbajt, mely szerint mint önálló állam, önálló jegybankkal nem birunk, és önálló bankpolitikát nem üzhetünk; továbbá, hogy jegyeit érczpénzre felváltó fizetésképes bankkal nem rendelkezünk, és ennélfogva szorosabb gazdasági kapcsolatban a külfölddel nem lehetünk . . ." Igy kezdi az előadmány a választ, s aztán kimondja, hogy a „mellőzött" főbajokon kivül panaszolt egyéb bajok közül kettő, t. i, a helyzet bizonytalansága és a bécsi bankpiacztól való függésünk némi képen mellőzve lesz, amennyiben az uj szervezett mindenféle „gyengéi daczára, a jelenleginél sokkal türhetőbb megélhetési módot teremt"; ellenben a harmadik bajra nézve, t. i. arra nézve, mely a Magyarország rendelkezésére álló hitel öszszeg elégtelenségéből származik, a bizottság a megoldást „kevésbbé kielégitőnek" tartja . . .

Ez volna a bankbizottság igenlő felelete; ennek terhe alatt görnyedezve vonul vissza a diadalmas előadmány a bankkérdés tömkelegéből.

De hát az ég szerelméért, hisz ez nem a legyőzött minotaurus! **„Ha** mellőzzük a két főbajt!" Csakhogy a főbajokat kár épen mellőzni, hanem szembe kell velük szállani. Mi a világon semmiféle indokot nem vagyunk képesek látni vagy csak képzelni is, hogy mért mellőznők épen azt, ami a fődolog . . . Csak olyan eljárás biz ez, mint mikor a labyrinthba hősiesen benyomuló bajnak de crescendo léptekkel és bátorsággal egy darabig előre megy, de mindjárt az első kanyarulatnál meghuzódik és aztán visszairamodik a kormánypártiság mindent biztositó kedvezőbb positióiba.

És aztán azok az érvek, melyekkel a most jellemzett mellék bajok megszünését reméltetí, — azok is érvek akarnak lenni?! — Azt mondja, hogy az eddigi bizonytalanság baj volt, de ez meg fog szünni, mihelyt a banknak megadjuk Magyarország felett a jegymonopoliumot. Persze, hogy meg fog szünni, mert oly bizonyos rosz fog helyébe lépni, a mihez többé semmiféle bizonytalanság nem fog férni . . . Azt mondja: eddig az osztrák pénzpiacztól függtünk; ez meg fog szünni, mihelyt a bécsi főtanácsban egy-két magyar ember is bent fog ülni, holott absolute bizonyos, hogy semmiféle szin alatt a magyar érdek majoritásra nem juthat sem a főtanácsban, sem az annak parancsa és utasitása szerint eljáró (fiók) igazgatóságban.

Ha ezek azon pontok, melyekben a megoldás kielégitő, milyen lehet az, melyben a megoldás kevésbé kielégitő!

De ezt a pontot már valamivel közelebbről akarjuk megvizsgálni.

Elégséges-e azon forgalmi, illetőleg fizetési eszköz, melyet a bank Magyarországnak biztosit, t. i., az 50 millió dotatió?

Kereken kimondva az 50 millió dotatió semmivel sem több, mint a mennyit a bank rendes körülmények között mai napig magyarországi dotatióként szerepeltetett. — Maga a többségi előadmány kimutatja, hogy Magyarország dotatiója 1873 végén 60.105,300 forintot, 1874 végén 54.640,000 frtot, és 1875 végén is, még 50.295,000 frtot tett . . . Eszerint Magyarország dotatiója nem egészen annyi lenne, mint 1875 év végén. Vajjon ez elégségesnek tekinthető-e Magyarországra nézve? — Hiszen nincs Magyarországon talán egyetlenegy üzletember sem, aki ne tudná, ne érezné kézzelfogható módon, hogy a létező fizetési eszköz Magyarország számára elégtelen. A legelső gyárostól és nagykereskedőtől az utolsó kézmüvesig és szatócsig, a legelső nagy földbirtokostól az utolsó földmivesig mindenki napról-napra folytonosan tapasztalni kénytelen, hogy a forgalom és a termelés fellendülése és szabatos menete azon akad meg, hogy nincs elegendő fizetési eszköz. A föld- és háztulajdonosoknak megvannak ingatlan birtokai, a kereskedőknek, gyárosoknak, kézmüveseknek ott vannak különféle árui, készletei, szerelései stb., egyszóval a vagyontermelő tőke megvolna, de senki sem tud fizetni, s ezért senki sem tud venni, senki sem tud eladni. — S ha mégis sikerül nagy nehezen egy kis készpénzt előteremteni, azonnal ott terem az adóexecutió és elviszi — és a mit a kormány elvitt, abból bizony a magyar termelők kezébe csak nagyon-nagyon véknyan folyik valami vissza . . .

Hogy az államháztartás bevételei a kincstárba jussanak, az egész 50 milliónyi dotátiónak minden egyes pontját négyszer kellene az államkincstárba befizetni s ugyanannyiszor kellene ismét visszakapni . . . És aztán ama csekély pénzösszeggel kell még közvetiteni a termelők és fogyasztók közötti számos milliónyi transactióknak milliárdnyi értékforgalmát!

Hogy ez lehetetlenséggel határos, azt mindenki beláthatja . . .

De ez még nem elég. Mindenki, kinek a nemzetgazdaságról legcsekélyebb sejtelme van is, tudja, tudnia kell, hogy a pénzforgalom annál nehézkesebb, akadozóbb, minél nagyobb az aránytalanság a szükséges és a létező pénzmennyiség között; mert minél nehezebb pénzhez jutni, annál nehezebben ad tul rajta az, a kinek kezébe jutott, mert mindenféle nem vár eshetőségek ellen annál inkább akarja magát a pénz kuporgatása által biztositani.

A nemzeti bank által kinált absolut elégtelen dotatió által tehát meg lenne örökösitve az a pangás, sinylődés és inség, mely hazánkban mai nap uralkodik, s mely minden lendületes munkálkodást teljesen megzsibbaszt . . .

És e helyzeten hazánk még külföldi tőke által sem segithetne, mert hisz — az előadmány világos beismerése szerint — az osztrák nemzeti bank fizetésképtelensége által el vagyunk szigetelve a fém valutával biró külföldi pénzpiaczoktól . . .

Mindezekhez még egy igen sulyositó körülmény járul, az, hogy hazánk semmiféle oly intézetekkel és intézményekkel nem rendelkezik, melyek az értékforgalom közvetitésében a pénz általi kiegyenlitést mellőzhetővé tennék, a minőkkel például Anglia a clearing-house-okban, cheques-okban és warransokban bir. Angliában csupán a chearing-house mintegy 50—60 milliárd ftnyi értékforgalmat közvetit . . . Nálunk mindezeknek semmi nyoma, épen azért, mivel az osztrák nemzeti bank mostoha monopoliuma lehetetlenné teszi az értékforgalom és hitelügy szabad lendületes fejlődését, hanem ezt saját dicsőségére csirájában elfojtja.

Egy szóval a nemzeti bank által igért dotatió rettenetesen elégtelen Magyarország forgalmi és hiteligényeinek kielégitésére.

Azonban nemcsak forgalomról és hitelről van itt szó. Hanem tudni kell, hogy a termelés és forgalom szoros kapcsolata folytán a forgalom megakasztása vészesen visszahat magára a termelésre is. A termelés ezernyi fokozatai és elágazásai mellett, melyek a munkamegosztás mai fejlettségének szükségszerü feltételét képezik, a száz meg százféle termelő csak akkor dolgozhatik, ha egymás kezére dolgozhat. Ha a termelés száz meg százfoku körforgásában az áru nem mehet egyik kézből a másikba, mivel az értékforgalom közvetitésének eszköze, a pénz hiányzik, az egész termelési kör megakad . . . We have no work to do! . ., A termelés minden ága, de főleg az ipar szünetelésre lesz kárhoztatva, és számos milliókra menő értékek termelése elmarad. A forgalmi, illetőleg fizetési eszköz elégtelensége, tehát jelenti ezer meg ezer család jólétének elpusztulását, ezer meg ezer adófizető polgár fizetési képtelenségét — nyomort enyészetet és a nemzet vagyoni és művelődési erejének pusztulását.

Mindezek nagyon régi és általánosan ismert dolgok; de hát a kormánypárti indifferentismusnak igen jól esik mindezeket felejteni — és mélységes hallgatással mellőzni.

Hazánk siralmas anyagi helyzetében — az országszerte elterjedt halálos meg bénultság csak akkor érhet véget, ha a termelés minden ágában lendületes erővel megindul a vagyonteremtő munka. Hogy ez megindulhasson, a bankügy oly megoldása szükséges, sőt elkerülhetetlen, mely a forgalom által szükségelt fizetési eszközelegendővoltát biztositja. A kormány banktervezete ennek ellenkezőjét teszi, s azért csupán ezen szempontból is elfogadhatatlan. — A bankügyi kiegyezés törvénybe igtatásával Magyarország a nyomort, enyészetet, vagyoni és művelődési erőnk pusztulását igtatja törvénybe.

Szólanunk kellene még a bank politikának ugynevezett magasabb hivatásáról, melyre a bankügyi bizottság jelentése is egy helyen czélozni látszik.

De lehet-e magasabb feladatokról csak szólni is, ha a bankügy mindennapi minimalis feladatai sem valósitatnak meg a kiegyezési javaslat által. Eszerint ez irányban megszakitjuk birálatunk fonalát, és még csak azon sarkolatos kérdést akarjuk megvilágitani, vajjon lehetséges-e jelenlegi viszonyaink közt az önálló magyar bankot létesiteni, vagy nem.

De erről holnap.

A rendőri merénylet Helfy képviselő ellen.

A fegyverelkobzás hetzénél követett zsandár rendszer a fővárosban egy merénynek tekinthető botránynyal szaporitá babérait. A belügyminiszter kémapparatusa remekelt. Helfy Ignácz országgyülési képviselő ur és családja volt a kiszemelt áldozat. Itt akarták megmutatni, hogy Magyarországon Tisza Kálmán aeraja alatt semmi sem lehetetlen, nincs törvény, nincs jog, mely respectáltatnék: A rendőr igazgatás előtt nincs tekintélye a képviselői sérthetetlenségnek és függetlenségnek; ennél csupán az önkényt ismerik és gyakorolják oly széles hatalommal, hogy felügyelet alá helyezhetnek egy képviselőt, betörhetnek a képviselő és polgár családi szentélyébe, s még ezt talán amolyan szabad stiklinek is veszik, melynek mikor a felelősségre kerül a sor, nincs ura.

S most hadd beszéljük el a dolgokat, ugy a mint történtek rendben és részletesen. A közönség látni fogja ezekből is, alkotmányos államban élünk-e, s biztos-e bárki, hogy az erőszak nem paczkázik jogai felett.

Tegnap a késő éjjeli órákban vettük Helfy ur kezéből a sorokat, a melyek értesitettek, hogy esteli hat órától kezdve négy rendőr felügyelete alá van helyezve.

Ezen levél kiegészitésoül szolgálhatnak a következők, a melyeket lehető legnagyobb szabatossággal adunk elő.

Esteli hat óra volt, midőn az ép asztalától felkelni készülő képviselő urnak a legénye jelentette, hogy két hordár van az előszobában, a kik kérdezősködésére „négy ur" jöveteléről szólottak, a nélkül, hogy távoznának. A képviselő ur azt hivén, hogy talán vendégei vannak érkezőben, a kik a hordár által kivánnak bizonyosságot szerezni, otthon találják-e, azonnal magához hivatá őket, hogy személyesen tudakozódjék, kik volnának az érkezők, s melyik vendéglőben vannak.

A két hordár bejött belső szobájába, s a hozzájuk tett kérdésre azt felelték, hogy ők négyen vannak a lakásra rendelve felügyelet végett. Helfy e válaszszal nem elégedett meg, hanem kérdőre vonta őket, hogy minő jogon, kinek rendeletére mernek igy betolakodni házába. A két hordár egy jelvényt mutattak fel, a mely titkos rendőri minőségüket igazolja. A képviselő ur tiltakozott az ellen, hogy bár ily minőségben is behatolhassanak lakására. „Ily módon — ugymond — rablók ellen sem lehet senki biztosságban. A titkos rendőri jelleg akkor jogot ad, hogy bárki egy család fedele alá furakodva megrabolhassa, vagy meggyilkolhassa az éj folyamán. Nincs semmi rendeletök?" A két rendőr e kérdésre egy a főkapitányság által jegyzett papirszeletet mutatott fel, melyen a képviselő czime és lakhelye volt följegyezve.

Helfy Ignácz ur e jelenet után rögtön leült és tiltakozásának kifejezése mellett, felvilágositást kért Thaisz Elek főkapitánytól a képviselői immunitásán és polgári személyes szabadságán elkövetett e merény dolgában. Legényét rögtön kocsira ültette, a ki elment a kapitánysághoz. Ott találta az alkapitányt, a kinek kijelenté küldetése czélját. Ez bement a főkapitányhoz, s nehány percznyi időzés után azon válaszszal jött vissza, hogy „az még nincs hivatalában." A legény várt félóráig. Ujra bement az alkapitányhoz. Ez ismét bement a főkapitány helyiségébe, s kijött, hogy nincs ott, de majd felkeresi, s azonnal távozott. Negyed óra mulva azzal állitott be, hogy a főkapitányt nem találta meg. A legény erre az alkapitánynak adta át a Helfy által irt levelet.

Mig a legény a kapitányságnál járt, Helfy, a ki különben is kiszándékozott sétálni, a két rendőrt kérdezte, hogy vajjon arra is kiterjed-e utasitásuk, miszerint házából távoznia nem szabad. A felelet az volt, hogy erre nézve nem kaptak utasitást, azonban követni fogják. És csakugyan, midőn a képviselő ur, e jelenetek női kedélyt rázkodtató hatásai alatt gyöngélkedővé lett nejét a szabad levegő élvezése végett sétára kisérte, a szobába tört két rendőr nyomon kisérte, a másik kettő a ház előtt ácsorgott jobb ügyre méltó hüséggel.

A képviselő ur innen a népszinház átellenében levő sörházba tért be, s még a két hordárrendőr kint állást foglalt. Innen Helfy fogta magát, s bejárta mind az öt helyet, a melyeknek egyikén a főkapitány rend szerint megtalálható. Ép egy negyed tizre járt az idő, ezt az otthon időzés órája gyanánt mondták. Helfy odahajtatott. Alig hogy a kapun betért, egy férfi jött le a lépcsőkön, a ki köszöntvén a képviselőt, kérdezte vajjon a főkapitányhoz megy-e. Az igenlő feleletre megmondá lakás számát, s tudatá, hogy „jó időben jött, a főkapitány ur odahaza van." Helfy fölment, csengetett, a főkapitány neje kidugta fejét, kérdezte mit akar, s midőn a képviselő ur kijelenté, hogy „in dringender Angelegenheit" kiván beszélni a főkapitánynyal, beereszté az ajtón az előszobába. Itt hirtelen neve után tudakozódott; meghallva a nevet és állást, bocsánatot kért, mert előbb meg kell néznie otthon van-e férje. Röviddel reá kijött azon hirrel, hogy „már nincs idehaza." „Hol található mégis ilyenkor?" kérdezte Helfy. Meghallván a kijelölt helyeket, rögtön sorba járta őket. Az uri-utczai „nemzeti kör"-ben, az első ember, a kit ez iránt megkérdezett, azt mondta, hogy „ép itt van," beljebb menve ujra előállottak, hogy „most ment a városházára." Helfy nem restelte a fáradságot oda is elkocsizott. Itt azt mondták „négy órától hirét sem láttuk."

Helfy Ignácz ur beleunva a fáradozásba, haza ment, de előbb értesité lapunkat az irányában elkövetett rendőri merényletről. A rendőrök ketteje bekvártélyozta magát a veranda alá, a másik kettő továbbra is künn őgyelgett. Képzelhetni a szegény asszonynak minő éjszakát okozott e botrányos eljárás, melyet saját házában türnie kellett.

Reggel Helfy izgatottan a szabadságán és házszentélyén ejtett sérelem miatt, a függetlenségi körbe jött, a két hordárrendőr ismételte a tegnapi sétát tisztességes távolban utána. Az itt tartott conferentia után a házig is elkisérte, a hol a muzeum-kertben figyelő állást foglaltak.

A ház ülésének kezdetén Mocsáry Lajos komoly, higgadt és erélyes hangon kérdést intézett ez ügyben.

Helfynek is egy interpellátiót volt szándéka intézni, melyet már bejelentett. Az interpellatió helyett bátor, férfias hangon kijelenté, hogy „a tegnap történtek után mindaddig, mig az ügy el nem intéztetik, s neki elégtétel nem adatik, nem érzi mágát független képviselőnek és szabad embernek, a interpellatióját tehát nem is teszi meg." Tisza Kálmánt e váratlan föllépés meglepte. Mig az előtt a szokott nem tudommal felelt, most látva, hogy egész rendőri apparatusával éles alternativa elé van állitva, a fogdmeg minisztert legyürte benne a képviselőminiszter, s kijelenté: „Biztosithatom a képviselő urat, saját felelősségem alatt, hogy ha történt is valami, ezen percztől fogva oly szabadnak érezheti magát, mint bárki széles e világon."

A mint beszélik, körülbelől ez időtájt történt, hogy a muzeumkertben és környékén figyelő két hordár a képviselőházból nyert intésre elhagyta állását.

Eddig a történet, a melynek részletei kétségtelenné teszik, hogy a budapesti államrendőrség előtt semmi tiszteletreméltó, semmi szent, semmi törvényes nincs. Ez eset mutatja, hogy Magyarországon immár zaklatások, betörések ellen senki sincs biztosságban. Nem védi meg őt törvény, nem jog. Elkövethetik ellene a legnagyobb visszaélést, mind ennek nincs ura, mert az ur együtt tart, együtt intézkedik rendőreivel.

Egész sorát jegyeztük már fel egy év alatt a személyes, a szólás, a gyülekezési szabadság ellen intézett rendőri merényleteknek. Volt-e ellenök appelata? Van-e a ki számon kéri a tetteket?

Nincs senki, mert még nem történt, hogy orrgazda fogta volna meg a tolvajt. De hát akkor meddig terjed ily durva törvényszegésekkel a rendőri üzelem. Töltött fegyverekkel őrizzük-e házainkat a rendőrök ellen. Ugy látszik más mód nem marad hátra, legalább a Bach-korszakkal való összehasonlitás után nem. Akkor több volt a tapintat mind a felügyeletben, mind az elfogatásban, tudta mindenki mi szabad, mi nem szabad. Ma nem tudja senki. Ma a szabadságot Jekelfalussy és Thaisz szeszélye, az igazságot Csemegi okmányok dolgában ismeretes részrehajlatlansága végzi. A többi a mi létezik: adót szavaz, adót szed. Ily szépen még nem dolgozott a bécsi reactió saját malmára. Ur ő eszközei által, keresztül nyul egész életünk felett. — S mi ezt a rendszert tartjuk fenn birka nyugalommal biztos romlásunkra. Hanem a pohár telik. Még szólni fogunk e dologhoz, mihelyt látjuk, hogyan akarják elütni a merényletet.

*

Az előbbiek kiegészitéseül még a következő igen jellemző dolgokat irhatjuk:

A Helfy ellen foganatba vett rendőri felügyeletet kiterjesztették szerkesztőségünkre is. Estétől kezdve, mint szerkesztőségünk nehány tagja is észrevette, s a mint erről ma reggelre több hitelt érdemlő szemtanu nyilatkozott, négy hordár különböző ponton felállitva és közbe-közbe elfuttatva ólálkodott. Egyik szemtanu látta midőn a hordárruhába öltözött kémeket egy főnöküknek mutatkozó egyéniség, szigoru parancs kiséretében felállitotta.

Meg kell jegyeznünk, hogy e hirt fel se emlitjük, ha a Helfy esete a kép teljessége végett nem teszi szükségessé. Nem emlitettük volna azon egyszerü oknál fogva, mert már megszoktuk és rég biztos tudomásunk van róla, hogy szerkesztőségünk rendőri felügyelet alatt áll. De a nyilvánosságnak ez oly helye, s általában annyira biztos kézzel teszünk, a mit teszünk, hogy tőlünk ugyan kidobhatnák itélet napig kém ingyenélőkre az állam pénzét, ha az nem az adózók zsebéből kerülne. Igy azonban szerfelett költséges miveletnek tartjuk ez otromba eljárást, bármennyi jó órát, olykor boszuságot is szerzett nekünk e rendőri fészkelődés. Szerencséjök csak az ezen uraknak, hogy egyszer nem próbálták magukat helyiségeinkbe bekvártélyozni, mert akkor megmutattuk volna nekik, merre van lefelé az ut. Ugyanis mi már gondoskodtunk, hogy a legkisebb merényletnek gyors hire terjedjen, s legyenek, a kik a személyes szabadságot megtudják védeni, bár honnan jő a támadó.

Különben, ha már a magunk portáján vagyunk, itt emlitjük meg a „Pester Journal" esti lapjának következő hirét:

„Lapunk zártakor értesülünk, hogy **Helfynek** és az „Egyetértés" szerkesztőségének rendőri felügyelése a kir. államügyészség által lőn a fővárosi rendőrségnél elrendelve."

*

Thaisznak Helfy elől való bujdosása, a ki minden áron ki akarta kerülni a találkozást, már elég világot vet a merénylet inditóira. De a kiknek ez sem volna elég, föl kell jegyeznünk azon körülményt, hogy a Helfy immunitásának és személyes szabadságának megsértése tett intézkedés után, a szabadelvü körben együtt beszélgettek Tisza Kálmán a belügyér, Jekelfalussy rendőrfőnök, Thaisz Elek fővárosi rendőrkapitány. Ez utóbbit azzal bocsátá el Tisza: „Szemmel kell tartani!"

Hogy miért voltak ezen fő-fő rendőr urak együttesen berendelve, az már ez intésből is kitünik. Mindazáltal Tisza Kálmán nem az az ember, a ki zavarba jön, ha el kell tagadni, a miről tudomása volt és van. És nem ily tagadás az egyetlen, melynél ő többet az életben ne követett volna el, a hol szótartás, igazság és őszinteség forognak fent.

*

A kormány és rendőrfőnökei máris a legnagyobb zavarban vannak, mivel üssék el a dolgot, mivel látják, hogy a közönség ez ügy miatt rendkivül izgatott. Személyes szabadságát minden ember veszélyeztetve látja, mióta az megtörtént. A kormánypárti lapok idétlen fogása, mely már tréfának is szeretné feltüntetni, csakhogy legyen mibe kapaszkodnia, viszszatetszésre talál. Senki sem fogja fel, hogyan lehessen oly vakmerő bárki a világon, hogy daczára a rendőrkapitány keresésérek, melynél ők Helfyt nyomon kisérték, mégis egészen az országgyülési felszólalásig tartson e botrányos ellenőrzés.

Egyébiránt kár erről ma már egy szót váltani is, midőn maga a rendőrség beismeri, hogy az ő emberei voltak oda rendelve, csakhogy ez „koloszalis tévedés"-ből történt. A „Pester Lloyd" legalább ez ügyben ellentétben a miniszter nyilatkozatával azon meggyőződését fejezte ki, hogy a kapitányság nem tud semmit, a mint nem tud ő, a következőket irja:

„A nap eseményét Helfy képviselő ügye képezi, kinek tegnap óta szerencséje van rendőri felügyelet alatt lenni. — Az országházban az eset szintén szóba került, s a miniszterelnök kijelenté, hogy semmit sem tud a dologról, mi annál meglepőbb volt, mert a szabadelvü-párt tagjai tegnap este klub helyiségökben láthatták, hogy ugy Jekelfalussy a rendőri osztály főnöke a belügyministeriumban, mint Thaisz rendőrségi főkapitány a miniszterelnökkel értekeztek és ha valami intézkedést tettek Helfy ellen, arról a kormányelnököt bizonyára értesitették. A rejtély megoldását feszült figyelemmel várják. Lapunk zárta előtt értesülünk, hogy az egész történet kolossalis félreértésen nyugszik, e kifogást a közvélemény bizonyára nem fogja tekintetbe venni, és reméljük a miniszterelnök sem.

A „Pester Lloyd" e közleménye még élesebbé válik azon körülmény által, hogy a kapitányság Helfynek tegnap nyolcz órakor küldött levelére egészen ma déli fél tizenkettőig semmit sem tartott szükségesnek válaszolni, csak most sütötték ki, hogy „kolossalis tévedés" történt. — Megköszönjük az ily tévedéseket, csakhogy nem

ez az első eset, s miért, hogy e tévedés a mi szerkesztőségünk ellenében is megtörtént. Ez aztán igazán a mi gyönyörüséges állapotainkba illő tévedések játéka, midőn elkövetik a botrányt, s mert a felsőtől a legalsóig benne vannak most még botrányosabb egymás meghazudtolásával mosakodnak.

*

A rendőri felügyelet alkalmazása dolgában egy a rendőrség viszonyaiba beavatott oldalról egész határozottan állitják, hogy Thaisz több ember és több hely felé terjesztette ki a gondoskodást és figyelmet. A lejárt kormányfél, mindenütt conspiratorokat lát, s kémekkel dolgozik. Tisza Kálmán annyira érzi személyének gyülöletes voltát, hogy az insultusok megakadályozása végett, a melyekre el van készülve, folyvást titkos rendőrökkel van környezve, a mikor nyilvánosabb helyeken megjelenik.

A rendőrség a felügyelet dolgában már tegnapelőtt vett paranesot több személyre és helyre vonatkozólag. Thaisz ur hozzátette, hogy „a ki elárulja magát, avagy a dolgát“ el lesz csapva menthetetlenül. De az elárulás mégis megtörtént, s mint némelyek tudni akarják és tovább adják a „koloszalis tévedés abban állt, miszerint ujoncz kémeket alkalmaztak, a kik betüszerint véve a felügyelést, azzal toppantak be, hogy kijelentették mi czélból lettek küldve.

Szóval mindenfélekép belebonyolódtak biz ők. Egygyel több ok, hogy a közönség tisztán lásson, és ne legyen tévedésben Tisza ur és apparatusa titkos dolgairól, a melyek a Polizei-Wirtschaft rendszerében méltó helyet foglalhatnának. De hát Tisza sem más, mint a reactió „fogdmeg“-je.

*

Hogy mily nagy volt az izgatottság a fővárosban Helfy esete miatt, arról minden helyen tudomást lehetett szerezni. Legerősebben nyilatkozott ez az egyetemen. Egyik tanár ép előadást tartott, midőn az itjuság lapunk hirére izgatottan beszélni kezdett. Némelyek már elfogatásáról is beszéltek. A tanár félbeszakitá az előadást, s kérdezte, mi voltakép izgatottságuk oka. Elmondták. „Ez eset olyan — mondá a tanár — mely nekem is lehetetlenné teszi az előadás folytatását,“ s ezzel elhagyta a termet.

Kinn a folyosókon az ifjuság tanácskozni kezdett, mitevő legyen, ha Helfyt csakugyan elfogták. A vélemény abban összpontosult, hogy kérvényt adnak be a házhoz, melyben Tiszát rovott miniszteri kormányzása miatt vád alá helyezni kivánják.

Az elfogatás nem volt tény, a felügyelet is abba maradt, a kérvény eszméje tehát elesett. Nem ugy az erdélyi fegyverelkobzás és az e miatt fogságba helyezettek ügye. Sem törvény, sem jog, sem a közvélemény szerint nem büntett az, a mi terveztetett. Mindnyájan kivánunk a töröknek segédkezet nyujtani és a muszka ellen harczolni, s igy vagy mindnyájan bünösök vagyunk, vagy ha nem, akkor tulságos zsandárszigor nehányat büntetni egy ártatlan vállalkozás miatt. Tervben van a vizsgálat befejezése után, ha az erdélyiek letartóztatása azutánra is kiterjedne monstre deputatióval elmenni a miniszterelnökhöz és esetleg beadni egy kérvényt a házhoz. E terv a polgárok körében is visszhangra talált. Tervben van továbbá ez ügyben a kolozsvári polgárságot és fiatalságot is felszólitani a közreműködésre.

A Helfy esetében elkövetett rendőri merénylet nagy dolgot ad a kormánynak és embereinek az „elcsinálásra.“ De dolog azonban sehogy sem akar sikerülni. Meglepték őket, mielőtt összebujhattak volna, s most, mint ez a czinkosoknál szokás, homlokegyenest ellenkező kitalálásokkal compromittálják különösen egymást és ezzel önmaguk sütik legjobban rá intézkedéseikre az önkény bélyegét.

A kibuvási koholmányoknák máris háromféle válfajával találkozunk, a melyek teljesen elütők és egymást hazudtolják meg. Egyet bátran a kormány és ház ismert bolondjai és hülyei számára hagyhatunk, csak a többi kettő érdemli meg, a figyelmet.

Az első a miniszteri ünnepélyes kijelentés a házban, hogy „miniszteri rendeletre nem történt, és „meg van győződve“, hogy a főkapitány rendeletére sem történt a mi történt. Erre ugyan rögtön felel a tény, melyet már más helyen is megérintünk, hogy a főkapitány sem a levélre, sem a keresésre nem volt annyira kész, vagy legalább udvariasan felelni, a mint ily esetben kötelessége, felelőssége és gentelmansége is parancsolta volna.

A második versio a koholás terén a „kolossalis tévedés“ czimére rovni fel az önkényt. Ezt már a „Pester Lloyd“ is keményen visszautasitja, mert nem látja helyén a tréfálást komoly ügyekben; mi azonban még az esti órákban a következő ujabb rendkivül jellemző értesülést veszszük:

Thaisz Elek ma az interpellatiók által támasztott zaj után fél tizenkét órakor jónak látta végre látogatásával megtisztelni Helfyt, a megzaklatott képviselőt. A látogatásnak czélja, a mint közvetlen forrásból halljuk, az volt, a tegnap történteket bocsánatkérés mellett egy „nagy tévedésnek“ nyilvánitani.

Ez a nagy tévedés készül alapul szolgálni a miniszteri feleletre is. A nagy tévedés pedig arra a colossalis képtelenségre redukálódnék, hogy Thaisz, a mint maga elbeszélte, tegnap estére razziát rendeztetett azon városrészben, a hol Helfy háza van. A négy rendőr, a kik ezzel meg voltak bizva, s a kik „a rendőrök nagy elfoglaltsága mellett csakis kivételesen lettek e razzia keresztülvitelére felfogadva, minthogy rendszerinti foglalkozásuk hordári teendőkből áll, nem tudták hol a „Kisfaludy-utcza, a mely razziára ki volt jölölve, a mi épenséggel nem csoda, mert azelőtt „Toleransz-Gasse“ néven volt ez uteza ismeretes. Kérdezték tehát tőle — már t. i. Thaisztól — s ő azt mondá: „Hát nem tudják, menjenek oda, a hol Helfy képviselő lakik.“ A rendőröknek fogadott hordárok szó szerint vették ez utasitást, s oda mentek Helfy házára, a mi e kellemetlen nagy tévedésre okot szolgáltatott.

Ez volna tehát a nagy tévedés genesise, találmánya és istencsodája. Valóban nagyszerü. Legelől egy főkapitány, a kiről a miniszter azt állitja nem tud semmit a dologról; utána egy főkapitány, a ki tud, de szegénynek hordárokat kell fogadni rendőrökül, mert nem telik a czeglédiek ellen kirukkoltatott ármádiából. Négy hordár rendőrré avangirozva, sem mint rendőr, sem mint hordár nem tudja, hol a Kisfaludy utcza, ha a főkapitány meg nem mondja meg nekik, hogy ez a „Toleranez-Gassé“val egy és ugyanaz, hanem azt mondja: „Menjenek oda, a hol Helfy lakik.“ E hordárok egyszerre tájékozva lesznek, s mig az előtt nem tudták az utezát, lám most tudnak egy házat, s arról megismerik az utezát.

És midőn annyi szegénységi bizonyitvány már, ki van állitva, a hordárok tovább szegény legényeskednek. A razziára vesznek parancsot, s e helyett Helfyt lépésről lépésre kisérik. A razziát nem végezhetik éjjel folytatják nappal. Reggelre el nem lesz belőlük hordár, hanem kisérik tovább azon embert, a kinek nevéről felismerték az utczát, a hol rázziát kellett volna tartaniok.

Végre, hogy a tévedésből, még a koloszalis tévedés koronája se hiányozzék: egy lap hozza, a közönség jókor reggel morog e hirre, az országgyülésen interpellálni készülnek, és interpellálnak, csak akkor, csakis akkor jut eszébe Thaisz urnak, hogy emberei tévedtek a razzia dolgában, Helfy levele is talán csak tévedés, a betüi is tévedések, mert a főkapitányságnál nem tudnak fehérről feketét olvasni.

Még ilyen koloszalis tévedést sem evett a világ, hanem aztán fogjanak embert, a ki elhiszi.

*

Az éjjeli órákban még egy variációját kapjuk az ép oly esztelen mint merész hazudozásnak, melyet a rendőrséggel közeli összeköttetésben álló „M. Hiradó“ utján ilyenképen akarnak elhitetni:

A rendőri tulbuzgalom követett el nagy baklövést, midőn Helfy Ignácz képviselő őrizet alá helyezését foganatositotta. Ugyanis a mint a tegyverszállitmányok lefoglalása s az erdélyi legió ábrándja napvilágra jött s az állitólagos mozgalommal egy lap Helfy nevét is kapcsolatba hozta, — egy külvárosi rendőrségi hivatalnoknak azon genialis eszméje támadt, hogy Helfy valószinüleg bele lévén bonyolódva a dologba, jó lenne lépteit figyelemmel kisértetni. Tudja isten, tán ily módon oly dolgoknak jöhetne nyomára, hogy aranysarkantyus vitéznek is megtennék. Fölfogadott tehát saját szakállára, minden felsőbb megbizás nélkül négy targonczást, kiket saját költségén azon czélból küldött ki, hogy kisérjék figyelemmel Helfy „háza tájékát,“ lopva utána menjenek mind-nüvé a hova lép, vizsgálják, kikkel érintkezik s neki pontosan tegyenek jelentést. De a targonczás nem született diplomatának, sőt még közönséges rendőri müveltség is hiányzik nála; — a fölfogadott emberek tehát a helyett, hogy távolról őrködtek volna, — bementek a képviselő ur házába s targonczás emberhez illően alásan bejelentették, hogy ők ide vannak rendelve vigyázni a képviselő urra, még pedig a kapitányságtól, s innen nem mennek el egy tapodtat sem. Ott is voltak esti 8 óráig. Az egész dologról nem tudott sem a miniszterelnök, se a főkapitány s igen nagy meglepetéssel olvasták az „Egyetértés“-t. Azon alantas rendőri közeg, ki magas hivatalról álmodozva, ily önkényes eljárással compromittálta a fővárosi rendőrséget és szerzett kellemetlenséget egy képviselőnek, tetteért, mint értesülünk, meg fogja kapni az érdemelt jutalmat.“

Igy tehát az egész törvénytelen processus „egy külvárosi rendőrségi hivatalnok“ szakállára történt. No szegénynek, lesz annak! De a hordároknak csak „a ház tájékát“ kellett volna vigyázni, ők meg beállitottak és kijelentették, hogy nem is mennek el egy tapodtat sem. Tehát buta eszközök módjára a szóhoz tartották magukat, de azt mégis megengedték, hogy Helfy sétálhasson s megtették a „tapodtat.“ Óh óh! — A főkapitány pedig reggel „nagy meglepetéssel“ olvasta az „Egyetértést“, holott Helfy még este irt neki levelet s személyesen is ott volt, azokkal a „hordárok“-al együtt, a kik azt tartották utasitásuknak, hogy a házból tapodtat se tegyenek!!

A képviselőház pénzügyi bizottsága mai ülésében folytatta a czukor-adó javaslat részletes tárgyalását. A 4. §. azon rendelkezése, mely szerint a pénzügyi bizottságnak jogában áll kiküldöttjei által a gyáripar könyveit megtekintetni, következőleg szövegeztetett: „A pénzügyi bizottságnak jogában áll kebeléből kiküldött tisztviselői által a gyáripar könyveit megtekintetni.“ Az 5. §. 3. és 4. pontja, mint a mely a miniszter által benyujtott módositásban a 4 első §-ban benne foglaltatik, kihagyatott. A 6. és 9. §§-ok változatlanul hagyattak.

A 10. §-nál Hegedüs Sándor inditványozza, hogy a polarisatió foka 93-ról 92-re a 99 és fél fok 99-re szállittassék le. Széll miniszter az átalánozási rendszer mellett a leszállitást nem tartja elfogadhatónak s a terményadó mellőzése után a gyárosokra nézve sem bir ez nagy fontossággal. Hegedüs óhajtandónak tartaná azt is, hogy a visszatéritésben részesülő kiviteli czukor mennyiség minimuma 500-ról 300 kgrra szállittassék le. Előbbi inditványát is a kivitel érdekében ajánlja elfogadásra. Széll miniszter előadja, hogy a szakértői nyilatkozatok szerint a tjavaslatban foglalt fokok felvétele teljesen igazolva van. A bizottság a kérdés eldöntését a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésre halasztván, az ülés véget ért.

A képviselőház közlekedési bizottsága ma d. u. 1 órakor tartott ülésében abban állapodott meg, hogy a határőrvidékről szóló tjavaslatot a jövő hét szombatján tartandó ülésében veszi tárgyalás alá.

„A subventionált Csernátony.“

E czim alatt érdekfeszitő leleplezést tesz a „Közvélemény“ azon sajtóról, mely henczegve követeli, hogy tisztességesnek ismertessék, s anynyira megy hánykolódásában, miszerint sajtóperrel fenyegetődzött, a ki nem akarta elismerni önzetlen szolgálatait egy gyülöletessé vált kormány érdekében.

A mult év végén, s a jelen év elején annyira leszállt az „Ellenőr“ hitele, annyira nem kellett azokon kivül, a kiknek Tisza Kálmán küldözgeti a nyakára, hogy előfizetői, és olvasói sehogy sem álltak arányban ama költekezéssel, a melyet e lap munkatársai lelkiismeretének megnyugtatása czéjából tett. És mégis e lap a közönség félrevezetése végett nem átalta a sajtóbiróság itéletét igénybe próbálni venni, hogy ezek szerezzék vissza jó hirnevét, melyet a sárba ejtett. Most aztán a kihivásra megkapta a feleletet oly csattanosan, hogy aligha a firma tetejébe akasztja előfizető fogdosónak. A „Közvélemény“ ugyanis ez ügyre vonatkozólag következőket ir:

„A subventiónak nemcsak az az egyetlen neme van, midőn valaki egyszerüen a kormánytól nyugtára, vagy nyugta nélkül pénzt kap. A subventiónak vannak különféle nemei, melyeknek ma csak egyikéről szólok.

Én ugy tudom, hogy a kormány ez év elején, akkor, midőn az „Ellenőr“ előfizetői leginkább megfogyatkoztak, rendeleteket küldött valamennyi alattas hatósághoz, melyben meghagyta azoknak, hogy a hivatalos hirdetéseket az „Ellenőr“-höz küldjék. Ha Csernátony erről elfelejtkezett volna, vagy plane nem tudna semmit a kormány ezen rendeleteiről, figyelmeztetem őt, hogy például a pénzügyminisztériumnál 1877. május hó 17-éről 1650. P. M. sz. a. egy hivatalos aktát találhat, melyben meghagyatik valamennyi pénzügyigazgatóságnak, adófelügyelőségnek, adóhivatalnak, jószágigazgatóságnak, gazdasági hivatalnak, bányászati, erdészeti és uradalmi hivatalnak, kataszteri, dohány-, só-, lottohivatalnak stb., stb, hogy a hivatalos hirdetéseket az „Ellenőr“-höz küldjék.

És hogy a kormány ezen intézkedésének van foganatja, mutatják az „Ellenőr“-nek azóta megjelent számai. Igy például az „Ellenőr“-nek mai száma is, melyben Csernátony oly fennhangon beszél — hat hivatalos hirdetést tartalmaz; kettőt az államvasutaktól, egyet a helyőrségi kórháztól, a katonai épitészeti igazgatóságtól, a pécsi cs. kir. főelelmezési raktár-igazgatóságtól s a kir. távirdaigazgatóságtól.

Nem hiszem, hogy tulbecsüljem az „Ellenőr“ kiadó-tulajdonosainak, Csernátony és a Légrády testvéreknek számitóképességét, ha csak ezen egyetlen számban megjelent hivatalos hirdetések számláit 200 frtra teszem. Hát lehet, hogy ez nem subventió a szó szoros értelmében, de ha egy lap minden számának negyedik (hirdetési) oldala 200 frttal, vagy tegyük fel, hogy csak ennek felével is dijaztatik az államkincstár terhére, ebből a pénzből igen könnyen lehet oly tollakat fizetni, melyek a lap többi három oldalán agyondicsérik a kormánynak még a kis körmét is.“

A háboru.

Mig a bolgárországi harcztéren Plevna, Ruscsuk és a Miklóserőd bombázásán kivül „minden csendes“, azalatt a Dobrudsában és az ázsiai harcztéren az eddigi alig zavart szünetet fokozódó élénkség váltotta föl. A Dobrudsában, mint egy tegnapi távirat jelentette, az oroszok erős kémszemlét tartottak Tatár-Bazárdsik felé az itteni török hadező kitudása végett; Ázsiából pedig két jelentés jött Mukhtár pasától, melyek mindegyike más-más ütközetre vonatkozik.

Az egyik jelentés szept. 30-án kelt s igy szól:

Hat zászlóalj orosz gyalogság, egy ezred lovasság nyolcz ágyuval Ardahán tájáról a karajali tábor felé vonulván, a Karsz folyón átkelt és elért Agucselar faluig; lovasságukat egy csapat gyalogsággal előre küldték Jenikiőj-ig; két török lovasezred megtámadta e csapatokat; az oroszok két órai harcz után megverettek, feladták a tüzérségük által elfoglalt positiókat és vagy száz ember veszteséggel visszavonultak Perdik faluig; a törökök közül 10 elesett és ugyanannyi megsebesült.

A másik jelentés f. hó 1-jén kelt, s a következőket mondja:

Az oroszok, miután 8 zászlóalj gyalogsággal és nyolcz ágyuval átkeltek az Arpa-Tsain, megtámadák a ganabjuváni positiót. Öt órai harcz után az oroszok megverettek, 400 halottat hagytak a csatatéren és kénytelenek voltak a folyón visszamenni.

Ugyanakkor a török jobbszárnyon is volt ütközet; itt az oroszok négy zászlóalj gyalogsággal, három lovasezreddel és két üteggel intéztek támadást, de szintén nagy veszteségekkel visszaverettek.

E jelentésekből kitünik, hogy az oroszok Ázsiában is törekednek vesztett török és előnyeik visszaszerzésére, mielőtt a zord évszak teljes erővel beköszöntene, de hát itt is, ép ugy mint Európában minden törekvésök dugába dől a nagyherczegi strategia baklövései miatt.

Egy mai távirat megerősiti azon tegnap kifejezett véleményünket, hogy a bolgárországi harcztéren nehány nap előtt nem igen fog történni valami nagyobb esemény. Totleben és Kotzebue tábornok még nem foglalták el a részökre szánt állást az orosz hadseregben s minden ellenkezőt állító hir alaptalan; csak ha ez ténynyé válik s a gárdák legutolsó embere is a harcztérre érkezett, fog az uj „hajrá“ megkezdődni. Az e czélból folyamatban levő nagymérvü átalakitás és szervezkedés mellett az oroszok nem méltatják figyelemre azon kis-pontot a keleti láthatáron, mely talán már rövid idő mulva förgeteges felhővé fogja magát kinőni — a szilisztriai hidkészitést értjük, melyen a törökök minden zaj nélkül, de folytonosan dolgoznak. Ha e hid elkészülhet, akkor az oroszok, de kivált a románok sok kellemetlen napot fognak élni, mert az itt átkelendő török hadsereg, kivált ha jelentékeny nagyságu lesz, könnyen, majdnem minden ellentállás nélkül veendi birtokába a védtelenül hagyott városokat, sőt Hannibál módjara egész váratlanul ott teremhet Bukarest kapui előtt. A törökök átkelése Romániába egyértelmü lesz az orosz élelmi és lőszer-szállitmányok félbeszakadásával, s ebből folyólag a hadjárat befejezésével.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése október 3-án.

Elnök: Ghyczy Kálmán.

A kormány részéről jelen vannak, Tisza Kálmán, Széll Kálmán, Perczel Béla, Péchy Tamás, Trefort Ágoston.

Elnök: bemutatja Liptómegye kérvényét, melyben pártolja Temesmegye kérvényét mesterséges borok gyártása ellen; Zemplén megye feliratát, mely pártolja az aradi kereskedelmi- és iparkamrának a szezadó iránti kérvényét; Nyitramegye feliratát, a megyei háziadó behozataláról szóló tjavaslat mellőzési iránt; bemutatja továbbá a ház pénztárának számadásait 1877. évi január 1-jétől julius 31-éig. A kérvények a kérvényi bizottsághoz utasittatnak, a számadások pedig a számvizsgáló bizottságnak adatnak ki.

Elnök jelenti, hogy Kapp Gusztáv, Szeben város első kerületének képviselője, állásáról lemondott s kéri a házat, hogy az uj választás megejtésére Szeben város központi választmányát felhivhassa.

A ház felhatalmazza az elnököt az uj választás iránti intézkedések megtételére.

Szivák Imre előadó bemutatja a kérvényi bizottság jelentését a kérvények XL. sorsjegyzékéről.

Ki fog nyomatni, szétosztatni s tárgyalásra a szombati ülés napirendjére tüzetik ki.

Trefort Ágoston mint földmivelés-, ipar és kereskedelmi miniszter egy Budán épitendő zálogházi fiókintéztézetről szóló jelentést terjeszt a ház elé.

Előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz utasittatik.

Mocsáry Lajos: T. ház! Mielőtt a napirendre térnénk, egy fontos esetet leszek bátor a t. ház engedelmével tudomására juttatni, illetőleg arra vonatkozó intézkedések megtételére felkérni.

Az eset olyan, hogy e háznak törvényes állását, illetőleg a képviselői immunitást igen közelről érdekli.

Tegnap estve 6 óra tájban e ház egyik tagjának, Helfy Ignácznak házánál megjelent 4 egyén hordár ruhában öltözve. Midőn a képviselő ur ezen egyéneket megjelenésük czélja iránt kérdezte, azt válaszolták, hogy ők a városházától küldettek oda.

További kérdezősködésre kijelentették, hogy ők rendőri közegek és a főkapitány utasitása következtében jöttek, egy papirt mutatván elő, melyen nem volt egyéb, mint a főkapitány aláirása és a képviselő lakásának száma.

A képviselő megkérdezte a rendőröket, vajjon megvan-e ő akadályoztatva abban, hogy házát elhagyhassa. Mielőtt azonban a házat elhagyta volna, egy levelet intézett a rendőrfőkapitányhoz, melyben ezen eljárás indokát tudakolta. A rendőrfőkapitánytól ez irásbeli megkeresésre sem tegnap estve, sem mostanig semmiféle felelet vagy felvilágositás nem érkezett.

Midőn a képviselő ur lakását elhagyta, a 4 rendőr közül 2 minden lépten nyomról-nyomra kisérte, a másik kettő a háznál maradt. A képviselő ur kimenetelének ideje alatt kisérletet tett az iránt, hogy magát a rendőrfőkapitánynyal személyes érintkezésbe tegye; azonban a rendőrkapitánynyal, bár több helyen kereste, nem találkozhatott.

Én azt hiszem t. ház, hogy az, hogy idegen, hivatlan egyének ekként tolakodnak be valakinek házában, általában a személyes, polgári szabadsággal nem fér össze, és sulyos sérelmét képezi a képviselői immunitásnak. Mert kétségtelen, hogy e rendőri eljárás a képviselő urat személyes szabadságában korlátozta, ilyent pedig elkövetni bármiféle hatóságnak a képviselőháztól kikért előleges engedély nélkül nem szabad.

Én, t. ház, ezen sulyos eset iránt ez alkalommal inditványt tenni s a t. házat más határozatra felhivni nem kivánom, mint arra, hogy méltóztassék oda utasitani a t. ház elnökét, szerezzen magának tudomást ezen ügy természetéről és arról, hogy ki volt az, ki a képviselő ur irányában ezen merényletet elkövette, s ez által a képviselői immunitás s a t. ház törvényes állása ellen oly sulyosan vétett.

Méltóztassék a t. ház oda utasitani a t. elnök urat, hogy mihelyt a dologról kellő tudomást szerzett magának, ha különben nem tartatnék is más tárgyak miatt ülés, mégis hivjon össze ülést, hogy a t. háznak alkalma legyen az ez esetben szükséges intézkedéseket megtenni; s egyszersmind méltóztassék oda utasitani a t. elnök urat, hogy addig is, mig a ház maga fog intézkedni, hasonló esetek ellenében a maga részéről a képviselőház jogainak s a képviselők immunitásának megóvására a szükséges intézkedéseket tegye meg. (Élénk helyeslések.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: A házban megjelenvén, a t. elnök ur által értesültem a most előadott esetről és a t. háznak is csak azt nyilvánithatom, a mit az elnök urnak nyilvánitottam, a mi abból áll, hogy biztositsam, hogy az, ami, mint mondatik, történt miniszteri rendeletre bizonynyal nem történt, sőt meg vagyok róla győződve, előzetesen is, magának a városi főkapitánynak rendeletére sem történt. Hogy hogyan történt, miként történt, bizonynyal annak végére járni szükséges. Én most csak arra kérem a t. házat, méltóztassék abban megnyugodni, hogy én a dolognak azonnal végére járván, a ház t. elnökét hivatalosan fogom értesiteni, hogy mi és miként történt. (Általános helyeslés).

Elnök: Ha a t. ház ebben megnyugodni méltóztatik, ez alkalommal talán más határozat hozatala nem szükséges, minthogy elváratik az, hogy a miniszter ur azt, a mit kijelentett, mielőbb teljesitse.

A t. képviselő ur előadásának második része az volt, hogy a képviselői jogok megőrzése végett hasonló esetek ellenében a szükséges intézkedéseket részemről tegyem meg. En e tekintetben legfölebb az illető hatósághoz irhatnék az iránt, hogy a képviselői jogok minden tekintetben épen tartassanak; hanem azt gondolom, hogy miután ezt maga a törvény is rendeli, talán inkább a törvény rendeletét gyengitené az, ha én ez irányban valami felszólitást intéznük a hatósághoz. (Helyeslés.)

Ha azonban a t. ház ugy méltóztatik elrendelni, én felszólitást fogok intézni az illető hatóságokhoz. Egyéb az én körömhöz nem tartozik.

Ismétlem, ugy vélekedem, hogy miután a törvény is eléggé óvja a képviselő uraknak immunitását, talán további intézkedésig be lehet várni, amit a miniszterelnök ur nekem e tárgyban tudomásomra fog hozni, s én a tisztelt ház elé fogok terjeszteni. (Helyeslés.)

Következik az inditvány és interpellatiós könyvbe történt bejegyzések felolvasása.

Beöthy Algernon jegyző: Az inditvány könyvben uj bejegyzés nincsen.

Az interpellátiós könyvbe be van jegyezve:

1. **Helfy** Ignácz interpellátiója a miniszterelnökhöz a legujabb erdélyi események tárgyában.

2. **Csatár** Zsigmond képviselő interpellátiója: Az „Egyetértés“ 247. számában a „Pénzügyi ököljog“ czimen megjelent czikkben foglalt, és ugyanazon lapban „A botrányok özöne“ czim alatt közölt, s a vallás és közoktatásügyi, és a pénzügyi miniszter urakat sulyos vádakkal elárasztó hazaellenes cselekmények mibenléte iránt.

3. **Mocsáry** Lajos interpellátiója a Helfy Ignácz o. gy. képviselő ellen tett rendőri intézkedések tárgyában.

Az ülés végén fognak előterjesztetni.

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. ház! A mult ülések egyikében fel is szólittattam iránta, de e nélkül is kötelességemnek tartottam volna, hogy nyilatkozzam, mi a kormánynak nézete a t. ház mostani ülésszakának munkarendjét illetőleg.

Erre nézve lesz szerencsém nézetemet s illetőleg javaslatomat előterjeszteni. Azt óhajtanám a kormány részéről, hogy a mennyiben a jogügyi bizottság elkészül — s remélem, hogy elkészül vele — mindenekelőtt tüzetnék ki a napirendre a bagatell-ügyekről szóló törvényjavaslat, hogy azon országos óhajnak, mely e törvény minél előbb való megalkotását kivánja, minél előbb eleget lehessen tenni.

Miként a bizottság munkálkodásának mibenlétét tudom, e törvényjavaslat tárgyalása a hétfői, vagy legkésőbb, keddi ülésben megkezdethetik. De hozzá kell tennem, hogy tekintve az időnek előhaladott voltát, a közgazdasági uj kiegyezéssel kapcsolatban levő törvényjavaslatok tárgyalása már nem halasztható, és ezért kimondatni óhajtanám, hogy ezen javaslatokból a készenlevőknek tárgyalása már a jövő hét csütörtöki ülésében mindenesetre elkezdessék, még pedig mindenekelőtt tárgyaltassék a szeszadóról szóló törvényjavaslat, s utána — ha a pénzügyi bizottság munkálata elég korán elkészül, a czukoradóról szóló törvényjavaslat; ezután a bankügyben már be is terjesztett jelentés és fokozatosan a kiegyezéssel egybefüggő többi törvényjavaslatok egymásután.

Természetesen fontos tárgya ezen ülésszaknak még a költségvetésnek megállapitása, valamint — az egész ülésszakról beszélve — részemről mulhatatlanul szükségesnek tartom, hogy a büntető törvénykönyv iránti javaslat is tárgyaltassék, és törvényerőre emelkedjék. Ehhez járul még a határőrvidéki vasutakról szóló tjavaslat.

Ezek volnának a legfőbbek, melyeknek tárgyalását ez ülésszakban a kormány szükségesnek tartja.

Természetes, hogy a budgethez tartozó és a minden év szokásos ügy folyamához tartozó más apróbb javaslatok is részint közben, részint az előbb felsoroltak után még felvehetők lesznek, és különben a kormány remélhetőleg azon helyzetben lesz, hogy ha az idő engedi, még más javaslatokat is előterjeszthessen. Igy pl. közel áll az elkészüléshez az erdészeti tjavaslat; be van nyujtva az utakról szóló tvjavaslat, és a perrendtartás módositása iránti javaslat is nemsokára oly stádiumban lesz, hogy benyujtathatik, és ha az idő engedi, ezeknek tárgyalását is mindenesetre óhajtani fogjuk. Mindenekelőtt és első sorban azonban a bagatell-ügyekről szóló törvényjavaslat, a kiegyezésre vonatkozó törvényjavaslatok, a költségvetés, a határőrvidéki vasuti törvényjavaslat és a büntető törvénykönyv azon tárgyak, melyeknek tárgyalását a kormány ezen ülésszakban minden viszonyok közt szükségesnek tartja.

Én igen kérném a t. házat, hogy a kormánynak ebbeli törekvését támogatni méltóztassék; most pedig a napirendet illetőleg talán abban állapodjunk meg, hogy hétfőn vagy kedden vétessék elő a bagatellügyekről szóló törvényjavaslat, csütörtökön pedig mindenesetre a szeszadóról szóló törvényjavaslat és utána a kiegyezéssel kapcsolatos többi törvényjavaslatok.

Liechtenstein József elfogadja a miniszterelnök előterjesztését a napirendre nézve, a kiegyezési javaslatok kivételével, melyeket csak akkor óhajt napirendre tüzetni, ha ezekre nézve a bizottsági jelentések a ház előtt fognak feküdni. (Élénk helyeslés a baloldalon).

Simonyi Ernő a kiegyezési előterjesztések együttes tárgyalását sürgeti. **Apponyi** Albert gr. csupán a bankstatutumra nézve tenné a kivételt, melyet, azt hiszi, lehet tárgyalni a többi kiegyezési előterjesztésektől külön váltan. A többiekre nézve azonban az összefüggő tárgyalást kivánja. **Móricz** a miniszterelnök nézete, **Mudrony** Soma Lichtenstein inditványa mellett nyilatkozik.

A ház a miniszterelnök előterjesztését fogadta el.

Elnök: Most az interpellatiók beadására kerülvén a sor, mielőtt a bejelentett interpellatiók beadatnának, Mocsáry képviselő ur kiván azokra vonatkozólag nyilatkozatot tenni.

Mocsáry Lajos: Én ugyanazon tárgyban kivántam a t. belügyminiszter urhoz interpellatiót intézni, melyet már a mai napon felhozni bátor voltam. Miután szerencsés voltam a t. belügyminiszter urtól e tárgyban nyilatkozatot hallani, mely ellen semmi kifogásom nem lehet, én részemről ezuttal az interpellatió szükségét nem látván, annak megtételétől elállok. (Helyeslés).

Elnök: Következik Helfy képviselő ur interpellatiójának előterjesztése.

Helfy Ignácz. T. ház! (Halljuk!) Igaz, hogy én a tegnapi napon feljegyeztem magamat az erdélyi események tárgyában intézendő interpellatióra. Most is meg vagyok győződve ezen interpellátió megtételének szükségéről, de meg fogja nekem engedni a t. ház, ha nyiltan kijelentem, hogy azok után, miket Mocsáry barátom a mai ülés elején a t. háznak tudomására hozott, kénytelen vagyok felkérni a t. házat, hogy ma engem ezen interpellátió megtétele alól felmenteni méltóztassék. (Helyeslés balfelől.)

Én teljesen megnyugszom abban, a mit a t. belügyminiszter ur Mocsáry képv. ur felszólalására mondott, bizonyos vagyok benne, hogy ugy van, és a háznak, ugy mint önmagának teljes elégtételt fog szolgáltatni, de a tisztelt ház is be fogja látni, hogy addig, a mig ez nem történik, én magamat szabad embernek, független képviselőnek nem érezhetem (Élénk helyeslés a baloldalon, ellentmondás jobb felől; felkiáltások! Gyalázat!) Engedelmet kérek, az az ember, a ki tegnap esti 6 órától kezdve folytonosan egész idáig csaknem, mig a házba jött, titkos rendőrök által kisértetik, az magát független képviselőnek nem tarthatja. Már, ha a t. ház, vagy talán a miniszterelnök ur intézkedett, hogy én a képviselői immunitás és a képviselő minden jogainak helyébe visszahelyeztessem, akkar bátor leszek a t. háznak szives engedelmét kikérni, hogy e tárgyban interpellálhassak. (Helyeslés balfelől.)

Tisza Kálmán miniszterelnök; Én csak arra az egyre nézve vagyok kénytelen egyelőre nyilatkozni, hogy a t. képviselő ur nem érzi magát szabadnak, és hogy képviselői immunitása meg volna sértve. Engedelmet kérek, én ezt — bármi történt legyen, a mire nézve nyilatkoztam — el nem ismerhetem. Ezt el nem ismerhetem, már csak a ház iránti tekintetből is; mert midőn a t. képviselő ur képviselői helyét e házban elfoglalja, akkor nem lehet azt mondani, hogy képviselői jogainak gyakorlatában és a képviselői immunitás élvezetében nincs, mert szomoru dolog volna, ha egy a házban jelenlevő képviselő itt sem érezné magát immunisnak és az immunitás birtokában levőnek. (Helyeslés a közepén.)

Egyébiránt még ujból is biztositathatom a képviselő urat — nem szólva az előadottakról, melyekről nem tudok szólni — mondom, biztositathatom a képviselő urat saját telelősségem alatt, hogy ha történt volna is valami, ezen peresztől fogva oly szabadnak érezheti magát, mint bárki széles e világon. (Helyeslés a középen. Mozgás a baloldalon.)

Elnök: A t. képviselő ur annak idejében interpellatióját meg fogja tehetni.

Most **Csatár** képviselő ur fogja interpellatiójat előadni.

Csatár interpellatiója igy hangzik:

1. Olvasta-e a tiszt. miniszterelnök ur az „Egyetértés“ 247. számában megjelent „A pénzügyi ököljog“ és „A botrányok özöne“ czimü czikket?

2. Ha olvasta, történt-e azonnali szigoru intézkedés arra nézve, hogy az igazság kideritése iránt azon komoly természetü vádak, melyekkel a vallás és közoktatásügyi miniszter ugy a pénzügyminiszter urak illettetnek, nyomban a legszigorubb és a legtárgyilagosabb vizsgálat tárgyát képezzék? És ha igaznak bizonyulnak mindazon valóban az államkincstár megkárositására elkövetett vétkes cselekmények, melyeknek elkövetésével Rácz Atanáz kir. tanácsos van vádolva, vajjon ezen országrontó ember fel lesz-e mentve hivatalától?

Megindittatott-e a sajtóper a miniszter urakat lényegükben fölöttébb sértő czikkek irója ellen, hogy ez, ha igazat irt, a XVIII. t. cz. 18. §-a alapján beigazolhassa állitását, ha pedig alaptalanul sértette meg a t. miniszter urakat, vegye el rágalmazó tettének méltó jutalmát — a büntetést.

Közöltetik a kormánynyal.

Elnök ujolag kijelenti, hogy a mint a miniszterelnököt H e l f y esetére vonatkozólag értesitést kap, azonnal ülést fog hirdetni.

Pénteken, ha az igazságügyi bizottság beadja a bagatell ügyekről szóló törvényjavaslat tárgyában jelentését, ülés fog tartatni. Az ülés óráját a falragaszok tudatják.

Ezzel az ülés ¾1 órakor véget ért.

A főrendiház ma déli ½1 órakor tartott ülését M a j l á t h Gyögy elnök nyitotta meg, A kormány részéről jelen voltak: Tisza Kálmán és Trefort Ágoston. A jegyzői tisztek gróf Zichy Feraris Viktor vitte. Az országyülés utolsó ülés szakát bezáró és a jelen sessiót megnyitó királyi leirat ismételve felolvastatván, az elnök több tag elhunytáról tett jelentést, A ház jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét. Király ő felségének holnap leendő névnapja alkalmából az elnök felhatalmaztatni kérte magát arra, hogy a ház üdv kivánatait ő felségének felterjeszthesse. A felhatalmazás helyeslés közt megadatott.

A l m á s s y György gróf a gazdasági bizottság nevében beterjeszté a mult ülésszakról szóló számadást, mely tudomásul vétetvén az erre vonatkozó felmentvény elnöke ajánlatára egy látogatottabb gyülésen fog megadatni.

Ezzel az ülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

— U d v a r i h i r e k. A királyné gyakran meglátogatja most Káposztás-Megyert. Kilovagol szokott társasága kiséretében, mint e hó elsején is, mikor gróf Larisch-Mönich, ennek menyasszonya báró Wallersee kisasszony, s egy angol család tett vele sétalovaglást Megyerre. Délelőtt 11 órától d. u. 5-ig időztek ott a király vadászkastélyban. gr. Larisch-Mönich menyasszonyának mindennap vitet a fővárosból egy-egy gyönyörü virágbokrétát. A királyi vadászatok ez ősszel igen fényeseknek igérkeznek; a megyeri istállók s villák a főuri vadászok által, kik ez alkalomra ide messze földről is jönnek; az utolsó helyiségig le vannak foglalva. A király 42 lovat tartat készen a vadászatokra; a szarvasok is teljes számmal ott vannak már rendeltetési helyökön. A vadászatok október 20-ika után kezdődnek.

— J ó z s e f f ő h e r c z e g, mint a „M. Korona" közli, gyermekei mellé nevelőül Holdházy Jánost, a győri kis-papnövelde igazgatóját kérte ki a győri püspöktől. Holdházy urnak nővére mint nevelőnő már több év óta müködik a főherczegi családnál.

— A k i r á l y Szerdahelyi Károly budapesti itélő-táblai pótbirót és Travnik Antal pestvidéki törvényszéki birót a budapesti itélő táblához rendes birákká nevezte ki.

— H a l á l o z á s. Egy lapunkhoz beküldött gyászjelentés tudatja Eisinger János a m. kir. fiumei tengerészeti hatóság főmérnöke, a fiumei kikötő m, kir. épitészeti hivatal vezetője, a Ferencz József rend lovagja, Zengg és Carlopago diszpolgárának folyó hó 30-án, reggel fél 4 órakor hosszas és sulyos szenvedés után élte 47. évében Fiuméban történt elhunytát. Hült tetemei lakásából (Erzsébettér Zmajic ház) október hó 1-én d. u. fél 4 órakor ment végbe.

— A W a g n e r-féle ü g y b e n a királyi ügyész ma ujból inditványozta Wagner szabadlábra helyeztetését, de a törvényszék azon okból, hogy az iratok már a kir. táblán vannak, semmit sem határozott. — A kir. táblánál ez ügyet holnap referálják.

— P e s t-K i s k u n megye h. alispánja a földmivelési ipar és kereskedelmi miniszteriumhoz jelentést tett, hogy a megye némely vidékén a hörcsögök annyira elszaporodtak, miként már is elemi csapással felérő pusztitást vittek véghez. A solti felső járásban a tengeriben, burgonyában, répában és más még künnlevő terményben rendkivüli kár mutatkozik. Kisebb termelők kénytelenek voltak terményeiket féléretten betakaritani, hogy a teljes elpusztitástól megmentsék. A nagyhartai pusztán egy jó kiterjedésü tengeri táblán egyetlen ép cső sem található, a vejtei pusztán egy 2 holdas parcellán a tulajdonos már 90 hörcsögöt ölt el; Tass községben egy egyholdas tengeri táblán 94 fogatott ki; Duna-Patajon és Duna-Vecsén már a lakházakban is mutatkoznak. S minthogy a gazdák aggódnak, hogy ezen állatok, ha a tél száraz lesz, a jövő évre rendkivül elszaporodhatnak, az erélyes pusztitás iránt a kellő intézkedést megtette az alispán, felhiván a községi elöljárókat erélyes eljárásra. Ezen állatok bőre a szücsöknél értékesithető és igy azok tömeges pusztitása kettős haszonnal fog járni.

— A t ö r ö k s e b e s ü l t e k javára Ságó Karolin urnő T. Kürthről 1 kilo, 70 gr., s Gábor Józsefné (czipészmesterné) asszony Budapestről másfél kilo tépest küldött be szerkesztőségünkhöz. — Mindkét adományt köszönettel fogadtuk.

— C s ü t ö r t ö k ö n, október 4-én a komlókertben a török sebesültek javára diszelőadás tartatik válogatot és alkalmi müsorral.

— K o l o z s v á r n a k s az erdélyi noitáriusoknak szivesen látott vendégök van már több mint egy hete. Ifjabb Fratwel János, Magyarország jeles angol barátja tartózkodik ott részint üzleti ügyekben, részint egyszerü látogatás czéljából. A vendéget a vasutnál az unitáriusok küldöttsége fogadta s a püspökhöz szállásoltak. Fretwel beszél németül s e nyelven értekezik.

— P e s t m e g y é n é l j e g y z ő i szigorlat tartatik október 17. és 18-án. Az irásbeli vizsgálat vezetésével Láng Géza bizottsági tag bizatik meg: a szóbeli vizsgán jelen lesz Ilkey Sándor h. alispán elnöklete alatt mint vizsgáló bizottság, Balogh Imre országgyülési képviselő, Jordán Istv., Leypold Kornél és Láng Géza.

— A m u z e u m l é p c s ő h á z á n a k d i s z i t m é n y e i é s f r e s k ó i, melyeket Than és Lotz festettek elkészültek, s miután az álványok is már leszedettek, szabadon szemlélhetők. Az oldal falakon felül lévő igen szépen kivitt festmények, a legrégibb időtől 1848-ig terjedő korszakból, egyes nevezetes mozzakatokat ábrázolnak. A feljárattal szemközt levő képen, melyen Deák, Batthyányi és mások vannak lefestve, Kossuth alakja is van feltüntetve, azonban nem hátképen, mint az először tervezve volt, hanem arczélben. Ma délelőtt Trefort Ágost vallás- és közoktatási miniszter is megtekintette a festményeket s miután elismerőleg nyilatkozott felőlök, megemlité, hogy a jobb és baloldalfal üresen maradt mezői és a disztelen oszlopok az összbenyomást csökkentik és igy oda fog hatni, hogy az oldalfalak festményekkel diszitessenek és az oszlopok is az egészszel szebb összhangzatba hozassanak.

A n g o l t e l i v é r t e n y é s z k a n c z á k a t és czikókat árvereznek f. hó 8-án déli 1 órakor a nemzeti lovardában. Nyolcz darab lovat bocsátanak árverés alá azon lóallományból, melyet a pesti lovaregylet a király által adományozott összegen a magyar lótenyésztés emelése czéljából létesitett. Kikiáltási ár 600—2500 frt.

— N é v v á l t o z t a t á s o k. Kadelburg Sándor ó-verbászi lakos saját, valamint Berta, Dezső és Gyula nevü gyermekei vezetéknevének „Káldi"-ra, Stankovics János nagyváradi lakos saját, valamint László nevü gyermek vezetéknevének „Jánosbázi"-ra, Silberstein Kálmán debreczeni lakos vezetéknevének „Erczi"-re, s Gerber Kálmán lózsi lakos saját, valamint Kálmán, Margit és Mária nevü gyermekei vezetéknevének „Komlósi"-ra kért átváltoztatása megengedtetett.

— A b u d a p e s t i zálogház elmult szeptemberhavi üzletforgalma volt 36.872 db ékszer, 427.475 frt értékben és 42.674 db ingó 101.282 frt értékben; mindössze 79.546 db 528.757 forint értékben.

— E l l ő t e a k i s u j j á t egy Medveczky Adolf nevü 8 éves fiú tegnap délután. Valahogy egy töltény jutott a keze ügyébe s játszott vele. A fiút kórházba szálliták.

— C s o d a-s z ü l ö t t j e lett tegnap Kohn Hermanné asszonynak az ősz-utczában. De vigaszául szolgál, hogy a h á r o m iker közül kettő egészséges, ép és él. — Az idétlen meghalt.

— „S z ó l j i g a z a t b e t ö r i k a f e j e d", mondhatja magában Farkas Sándor budai géplakatos, a kit erre az arany igazságra a mult éjjel tanitották meg, ha netalán tán még nem tudta volna. Éjjeli 11 órakor ugyanis hallja a géplakatos, hogy ablaka alatt puffog valami hangszer olyanformán, mint mikor kézügyére eső doronggal keresztelési szentséget végez egy másik ember egy harmadiknak hátán. Farkas kiment a verekedők közé s négy darab kapást látott maga előtt nekiszilajodott állapotban, a kik egymást látták el a gerundium rerum vastagabb végeivel. Közibök vetette tehát magát s nehány szót mondott nekik, az intervenczió azonban roszul sült ki ránézve, mert a kapások neki fordultak s hálából őt verték meg ugy, hogy betegen fekszik.

— M e g á r t o t t a b o r, mikor még csak szőlő volt, egy ujpesti Fegyverneki nevü szegény földmivesnek, a ki a mult napokban valamelyik ismerősénél volt szüreten s szőlőt akart taposni. E szőlő már előtte való napról hevert a taposó kádban, s az éji hidegben annyira meghült, hogy a mint Fegyverneki tánczolt, toporzékolt, czifrán aprózott rajta, egyszer csak iszonyu szakgatást érzett lábaiban és kidült. Hazaszállitották, de az előhitt orvos konstatálta, hogy Fegyvernekinek fagyás folytán mindkét lába tönkrement.

— R e j t é l y e s h a l á l. Folyó évi szeptember hó 4-én a III. kerületben a leégett szeszgyár közelében egy ismeretlen, koros férfi hulláját fogták ki a Dunából. Körülbelül 55 éves lehet. Öltözete szegényes. Egy zsebkendőben 5 krajczárt, egy pipát, egy rosz fésüt, fagyufatartót és egy darab papirost találtak, melyen Majesik József név van irva. E czédula az illovai fogházban lett kiállitva, rajta e szavak irvák „e g y d a r a b k ö p e n y". I l l a v a 1875 12/2". Az orvosi vélemény szerint valószinüleg meggyilkoltatott mivel a sebek olyan helyen ejtettek a hol öngyilkos nem szokta magát megszurni.

— R e n d ő r i h i r e k. Radics Petkó és Dragonovits Moszkó szerb kertész legények e hó elsején este zöldséget szállitottak ide a fővárosba, Káposztás Megyerről. Mikor a váczi vám irányában jöttek, Hraborszky János, Endele József és Hrubin Alajos részeg asztalos legények megtámadták őket s a szerbek és — asztalosok közt verekedés fejlett ki, mit közben Radics Petkót jól elpáholták, a két kocsiról pedig szerte szét szórták a zöldséget. Az asztalos legények hüvösön vannak. — A K á l v i n téren történt éjjeli véres verekedés tetteseit a rendőrség már kézre keritette. Neveik Kuti Imre, Páics György és Sávody János. Mind a három kocsis. Elfogták őket s átadták a kir. ügyészségnek. — S c h ä f f e r M á r i a liptómegyei származásu, tizenöt éves tót leány ott szolgált a naputczában Bugyinszky Józsefnél. Fájt a szive, hogy nem járhat czifrán. Tegnap reggel gazdája és gazdaasszonya távollétében tehát feltörte a szekrényeket s 76 forintot ellopott, Harmincz forintért össze is vásárolt izlése szerint, tarkabarka ruhákat, s este bucsut szándékozott venni a fővárostól, elment a vasuti álllomára, hogy hegyes szülőföldjére visszatérjen, hanem épen ott érte el a rendőrség keze s most a sötét börtönben ül.

—

— **A hivatalos lapból**. A m. kir. pénzügyminiszter Hajek Márton adófelügyelői helyettest hunyadmegyei kir. adófelügyelővé — II. oszt. pénzügyi titkári ranggal és illetményekkel) a zágrábi kir. állami főpénztárhoz Vukasinovics Simon pénztári tisztet pénztársegéddé, Magyarevics János pénztári tisztet pedig pénztárnokká Römer Flóris temesvári II, eszt. adóhivatali tisztet I. oszt. adóhivatali ellenőrré, Krötzer Károly temesvári V. oszt. adóhivatali tisztet pedig IV. oszt. adóhivatali tiszté, a pozsonyi m. kir, pénzügyigazgatóság Döbrentey Kálmánt a pozsonyi kir. adóhivatalhoz II-od oszt. adótisztté. Dingha Imre adóhivatali gyakornokot a nyitrai kir. adó hivatalhoz VI, oszt. adótisztté, Kunda Ernőt a szeniczi kir. adóhivatalhoz VI-od oszt. adótisztté s a budapesti (pesti) m. kir. pénzügyigazgatóság lovag Losonczy Viktor postatisztet számvevőségi gyakornokká uevezte ki.

Az ügyvédi kamarákból. A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik. miszerint Busay Károly kunszt.-mártoni ügyvéd, elhalálozás folytán, a lajstromból kitöröltetett, s irodája részére Tóth Endre kunszent-mártoni ügyvéd neveztetett ki gondnokul. A gyula-fehérvári ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, miszerint Veress Bálint n.-enyedi ügyvéd. elhalálozása folytán, az ügyvédek lajstromából kitöröltetett, és a halaszthatlan teendők foganatositására gondnokul O. Veres Gábor n-enyedi ügyvéd neveztetett ki.

Szinház, müvészet.

— A n e m z e t i s z i n h á z n á l Hajós Zsigmond holnap, csütörtökön, a „Lohengrin" czimü opera czimszerepében hosszabb tartamu vendégszereplést kezd meg.

— A k o l o z s v á r i n e m z e t i s z i n h á z személyzete N.-Váradról visszatérvén, az intézet csarnokai mult hó 29-én nyiltak meg a kolozsvári közönség előtt, mely öt hónapi nélkülözés után már óhajtott részesülni a szini élvezetben. Az ottani lapok egyike szerint azonban Kolozsvár meglehetős mérsékelt örömmel vette a társulat visszatértét, mert elég ideje volt hozzátörődni a g o n d o l a t h o z, hogy azt, mi éveken keresztül mindennapi szükségletévé lett, — végre nélkülözni is lehet. — E szerint a muzsa jótékony szelleme s a müvészetből meritett lelki gyönyör iránti vágyakozás Kolozsváron ugy látszik csak amolyan g o n d o l a t, ami ha van hát van, ha nincs, ugy is „megél" nélküle az ember. Amint arra példa a hottentották, kumisok és laplaták népe. És ez első előadás csakugyan félig-meddig üres ház előtt folyt le. Az első darab volt. „Az erkölcsi hallot" dráma, E. Kovács Gyula felkapott szerepével, melyben Nagyváradon is, nagy tetszést aratott. — Másnap B o é r H e r m i n felléptéül a „Czigányt" adták, s a legközelebbi napokra az Álarczos bál; Budapesten; Herczegasszony; Stuárt Mária, Dormándy Kálmán volt kitüzve.

— S z a b a d k á r ó l értesülünk, hogy Krecsányi Ignácz szintársulata e városban október közepén foglalja el helyét s kezdi meg a játékot. A társulat kiválóbb tagjai közt Egressy Ákos, Szetessy Vilma, Siposné Dobozi Lina, Erczy Ferencz, a Krecsányi Rinaszéky Gusztáv, Kis Mihály, a Breznay pár, a Dálnoky pár s Berényi Gyula neveivel találkozunk. Sok köztük az ismeretlen, de mondják, jól játszanak. B é k e s s y Irma eddig a népszinháznak is nem minden tehetség nélküli tagja, szintén e társulathoz szerződött, tehát nem Aradra. Krecsányi a segédszemélyzetet is lehetőleg jól állitotta össze.

— G e r ő f i A n d o r társulata, mint értesülünk, a napokban költözött el Kaposvárról Pécsre, hol müködését 6-án kezdi meg.

Egyletek társulatok.

— A z o r s z. h o n v é d e g y l e t e k központi igazgató választmánya által évenként megtartatni szokott gyászisteni tisztelet az aradi vértanuk emlékére ez évben is f. hó 6-ikán délelőtt 10 órakor a tisztelendő Ferenczrendi atyák belvárosi templomában a szokott módon megfog tartatni. Fölkéretnek tehát a fővárosban tartozkodó 1848/49-iki honvédek, hogy e gyász-szertartáson menaél tömegesebben megjelenni sziveskedjenek. S e b e s t y é n, főjegyző.

Fővárosi ügyek.

— A f ő v. m a i k ö z g y ü l é s é n mindenekelőtt egy küldöttség választatott, mely holnap, a király névnapja alkalmából illetékes helyen tisztelegjen. Másodsorban 133 szóval 10 ellenében kimondatott a fővárosba érkező i d e g e n ü z é r k e d ő k megadóztatása, ilyenek az énektársulatok, cirkus tulajdonosok, mülovardák, állatseregletek, látványos mutatványok, vándor-raktárok, házalók. A kidolgozott rendszabályok fel fog terjesztetni a belügyminiszterhez. — Végül határozatba ment, hogy a főváros f o g y a s z t á s i a d ó d i j j e g y z é k megállapitásának tárgyalása nagy többséggel akkora halasztatik, mikor a költségvetés már meg lesz állapitva.

— A z i p a r r e n d é s z e t i s z a k b i z o t t m á n y javaslatot tett a főv. tanácshoz Kőbányán szervezendő városi tüzoltóság érdekében. A tanács felhivta a X. kerület elöljáróságát, miszerint a területén előtorduló tüzesetekről egy pontos statistikai kimutatást szerkesszen, valamint egy kimeritő javaslatot, netaláni ott szervezhető önkéntes vagy gyár által dijjazott tüzoltóság felállitásáról.

— A z s i d ó z ú g i s k o l á k bezáratása iránt tett Bója taufelügyelő inditványt a közigazgatási bizottságban. Ezen inditványt a bizottság magáévá tette s a zsidózúgiskolák a fővárosi határozása által bezárattak. Bár ezen intézkedés általános megelégedést keltett, — a belügyminister azt egész terjedelmében még sem hagyta jóvá. Mert a foganatositás alkalmával egyszersmind a héber (vallás) tantárgynak tanitásával foglalkozó zsidó iskolákat iz bezárták, holott ezek bezárására a hatóságnak joga nincs; ugyanis az autonomiai hittörvény szerint a zsidó hitfelekezet számára felsőbb helyen jóváhagyott héber (vallás) tantárgyak ezen iskolákban csak zsidó rabbik által tanittathatnak. A miniszter fölhivta egyuttal az országos izraelita közvetitő bizottságot is, hogy jövőre tartózkodjanak iskolaikban más tantárgyakat, mint héber vallás tantárgyakat tanittatni, nehogy kényszeritve legyen ezokat, mint valóban zúgiskolákat bezáratni.

Törvényszéki csarnok.

— J ó z s a P á l rákos mezei korcsmájában nehány héttel ezelőtt egy Végh Sándor nevü földmüves tért be s ott ebéd alatt nagyban kérkedett egy 100 frtos bankóval, kérkedése azonban torkára forrott. Midőn este a bortól ittasan kocsijába feküdt, azon vette észre magát; hogy tárcája üresen hever mellette. Gyanuja először is a korcsmárosra s egy László Katalin nevü kisasszonyra esett, ki őt folytonosan ivásra nógatta. A megkárosult egy rendőr kiséretében visszatért a korcsmába, de midőn pénzét kereste, Józsa késsel fenyegette. A fenyitő törvényszék elé kerülvén a dolog, a ma megtartott végtárgyaláson, a dühös korcsmáros életveszélyes fenyegetésért 8 napi börtönre itéltetett. László Katalin bizonyitékok hiányában felmentetett.

— F ő h a d n a g y a s s z o n y. Liepsig Mária negyvenes évek elején ment nőül Pasche Károly festőhöz. Hajdanában szép volt és herosi természetü: ő volt a forradalom alatt a honvédek Mercus-kisasszonya. A forradalom kiütésekor férje neve alatt és ennek öltözetében jelentkezett a bécsi legiónál, Feivették. Bécs ostroma alatt kitüntette magát, Később a tiroli vadászoknál szolgált, majd meg a honvéd huszároknál s a Kápolnai csatában tanusitott vitézsége miatt megtették hadnagynak, később főhadnagynak. Elég viharos élet egy nőnek. Férje halála után azt kérte a honvédelmi minisztertől, hogy vegye őt fel a honvédmenházba s a miniszter meghallgatta kérését: felvették a főhadnagyot s legott megtették mosónénak. Ezzel nagy fordulat állt be életében; állitólag fehérnemüeket lopott, befogták, de bizonyitékok elégtelensége miatt fel is mentették. Most az orosz táborba készül; ott majd megteszik kapitánynak.

TÁVIRATOK.

PÉRA, okt. 2. (Az „E g y e t é r t é s" távirata.) **Kiazim bej, a Fethie-lovasezred parancsnoka jelenti, hogy egy kozákszázad és 150 bolgár fölkelő megtámadták I z v o r mezővárost, a házakat kirabolták és felgyujtották, végre a helységbeli mohamedánekat magukkal hurczolták s néhányukat a zsákmánynyal terhelt taligákhoz, másokat meg a lovak farkához kötötték. A Fethie-ezred egy százada az égő Izvor fénye által figyelmessé téve, utolérte s megverte a kozákokat s a szerencsétleneket megszabaditotta.**

Pétervár, okt. 3. Plevna alól a következőket jelentik f. hó 2-ikáról: Miklós nagyherczeg Károly fejedelemmel és T o t l e b e n tábornokkal tegnap és ma megtekintették az orosz és a román első hadálásokat, ütegeket s az orosz és a román hadsereg munkálatait, hogy ezek mennyire haladtak. — A törökök nem viszonozzák az ágyuzást. — A többi helyeken csend uralkodik.

Vrbicza, okt. 3. (Az „E g y e t é r t é s" távirata.) Tegnap egy orosz követ Plevnában alkudozott a törökökkel a halottak eltakaritása végett, de eddig eredmény nélkül.

A második Grivicza-védmü elleni támadó munkálatokat erélyesen folytatják. — Don Carlos tegnap ideérkezett.

Páris, okt. 3. (Az „E g y e t é r t é s" távirata.) Londonból jelentik, hogy Reusz herczegnek Konstantinápolyban követett magatartása az angol kormányt nagyon elkedvetlenitette.

Czetinye, okt. 3. Nagyobb török rendetlen csapatok megkisértették Szuttorina mellett Montenegróba törni, de okt. 1-jén több órai harcz után visszanyomattak.

Bukarest, okt. 3. Tegnapelőtt óta nagy sürgés-forgás van Plevna alatt az egyesült orosz-román hadseregnél. A kiegészitő legénység és a segélycsapatok már beérkeztek, s a jövő héten megkezdődnek a hadmüveletek.

Az orosz főhadiszálláson már jóval ezelőtt értesülve voltak a magyar-lengyel-török szabadcsapatról s ez ellen minden intézkedést megtettek.

Berlin, okt. 3. A „Norddeutsche Zeitung" a következőkről értesül Kairóból: A khedive nem képes teljesiteni a Goschenféle egyezségből folyó kötelezettségeket, minélfogva a kamatok leszállitását kivánja; ha ez nem sikerül, ugy a deczember 3-ikán lejáró kötvényeket s a januári szelvényeket nem birja beváltani.

Páris, okt. 3. (Az „E g y e t é r t é s" távirata.) Montalivet három levele közül egyet ma közölt a „Journal des Debats." E levél szemökre hányja az alkotmányos senatoroknak, hogy beleegyeztek a kamara föloszlatásába. Továbbá azt mondja, hogy a tábornagy kibontotta a személyes kormányzás lobogóját, mely a nemzetre végzetteljes.

Bécs, okt. 3. A képviselőház az adóvitában minden más inditvány elutasitása mellett 117 szóval 83 ellen elfogadta a személyes és a jövedelmi adónak a becslés előtti contingentálására vonatkozó inditványt.

Bécs, okt. 3. A kiegyezési bizottság tárgyalta az albizottságnak Magyarországgal kötendő vám- és kereskedelmi szerződés 20. §-a iránti egyezségre vonatkozó inditványát. Herbst kijelenti, hogy az albizottság nem akarta a törvényt kiterjeszteni a takarékpénztárakra, minthogy ezek Magyarországban részvényekre alapitvák, melyek fiókokat állithatnak, mi az innenső oldalon nem történhetik. Ily meghatározás magába a szerződés 20. §-ába tartozik, nem pedig a kiviteli törvénybe. A különböző ellenvetésekre megjegyzi a kereskedelmi miniszter, hogy a magyarországi társulatokkal nem lehet más elvek szerint bánni, mint a külföldiekkel. Az 1865-iki törvény szerint az idegen társulatoknak viszonosság engedtetik, mely elv Magyarországra is alkalmazandó. Herbst inditványozza, hogy a 20. §. elintézése előtt a kivitelére vonatkozó törvény tárgyaltassék. A tárgyalás holnap folytattatik.

Bécs, október 3 Magyar földteherm. kötvény 78.— Salgó-Tarján —.—. Magyar hitel 198.50 Magyar záloglevél 90.75. Erdély 107.75. Magyar keleti vasut 66.75. Magyar sorsjegy 80.50. Magyar földhitel —.—. Magyar vasuti kölcsön 97.75. Anglo magyar —.—. Franko-magyar bank —.—. Alföld 115.50. Magyar északkeleti vasut 112.—. Kel.-vasuti elsőbbségi kötv. 63.75. Tiszai vasut 186.—. Municipal-bank —.—

Bécs, október 3. Hitelrészv. 218.75. Galicziai 248.50. Államvasut 272.50. Rente 64.30. 1860-as 111.—. 1864-es 132.75. Ezüst 103.95. London 116.90 Unio-b.ank —.—. Általános épitőbank —.—. Angol-Osztrák 90.50. Lombard 72.—. Tramway —.—. Hitelsorsjegy 162 —. Napoleond'or 939.—. Arany 5.59. Frankfurt 56.90. Porosz pénzutalvány 57.65. Török sorsjegy 15.50. Angolépitőbank —.—.

KÖZGAZDASÁG.

A 6%-os magyar aranyjáradék, f. hó 9. és 10-én kerül nyilvános aláirásra Európa főpiaczain. Az aláirási felhivást lapunk mai száma hozza. Ajánljuk azok figyelmébe, kiknek elhelyezni való pénzük van. Az ide befektetett pénz nemcsak több jövedelmet ad, mint bármely takarékpénztár de az ország hitelét emeljük egyuttal, ha a minél nagyobb lesz Magyarországban aláirott összeg. Bz aláirók jogában álland a befizetés egy részét I. kib. magy. kincstári utalványokban teljesiteni, ezeknek névértékü 50 sterling fontját mintegy 508 arany forintba számitva, mely esetben az aláirási ár mintegy 82 arany forintot teend 100 arany frc névértékü járadék tőkéire. A teljesen készpénzben történő befizetésre nézve az aláirási ár megközeliti a 81 arany forintot.

—

Gabna-tőzsde. A buza-forgalom ma igen mérsékelt volt alig 6.000 mm. kelt el, a kinálat valamint a vételkedv lanyha, a finom faju buzának ára szilárd, a kevésbbé finom ha elhanyagolva maradt, rozs ára csökkent 10 krral, a többi gabuanemüek változatlanul maradtak. A határidőüzletben a jegyzések következők: Buza őszre 10.95—11.00, tavaszra 11.15-11.25, tengeri, bánsági május—juniusra 7.30—740; zab őszre 6.53—6.60, tavaszra 7.07—720.

Értéktőzsde. A magas bécsi árfolyamok hatása alatt az elötőzsdén a hangulat minden üzérkedési papir iránt megz javult. Osztrák hitel 229.50-ről 223-ra emelkedett, magyar hitel élénk forgalom mellett 201-en maradt. A déli tőzsdén szilárd irány, de nyugodtabb hangulat uralkodott, osztrák hitel 221.50—222 közt változotott, magy. hitel 201.90-en. Egyéb értékpapirokban kevés forgalom volt, unio viszontbiztositó 260 északkeleti vasut 114.50, kassa-oderbergi vasut 110, m. kincstári utalv. II. kiboes. 105.25-ön, német birodalmi márka 57.60, 20 frankos arany 9.34.

—

Bécs, október 3. (Az „E g y e t é r t é s" távirata.) A magyar arany-rente subskriptiójára nézve a börzére hivatalos formában juttatott jelentés, a mely szerint a rente folyó hó 9-én és 10-én aláirásra bocsáttatik s az erre vonatkozó felhivások a reggeli lapokban megjelennek, nagy lázt okozott a börzén s az előtőzsdén a hitelrészvények értékében hatalmas felszökést okozott. A jegyzés 223 frtig ment fel. Egyébként a bórzei hangulat a többi értékeknél eléggé lanyha maradt. Hilelr. 218.25—233.— Magyar hitel 198.— Alf. vasut 117.50. Rente 64,50. Ezüst rente 66.90. Aranv rente 75. 05. Huz frankos arany 9.38½

Bécs, okt. 3. (Az „E g y e t é r t é s" távirata.) A terménytőzsde irányzata lanyha. Buza őszre 11. 22—11 27. Tavaszra 11.15—11.20. Rozs 8.40—8.45. Zab 7.17—7.22. Magyar rozs 8.50—8.60. Tengeri 7.90—7.95.

Berlin, okt. 3. (Az „E g y e t é r t é s" távirata.) A birodalmi bank a discontot 5½ perczentről 6½-re e m e l t e.

—

Csehországban sertések és szarvasmarhák között legujabban uralgott száj- és körömfájás végkép megszünvén, nevezett helytartóság folyó évi szeptember hó 17-én 53.443. szám alatt kelt hirdetményével a bevitelre nézve f. évi julius hó 1-én 37.280. számu körintézményében elrendelt megszoritásokat hatályon kivül helyezte, s a sertéseknek szabad bevitelét ujból megengedte.

Konstantinápolyban székelő nagykövetünk f. évi szeptember hó 12-én kelt jelentése szerint: a török kormány a báránybőrnek Drinápoly tartományból való kivitelét, a kereskedelmi érdekek és szokásos tekintetbe vétele mellett, további intézkedésig eltiltotta. Konstantinápolyban székelő nagykövetünk folyó évi szeptember hó 14-ki jelentése szerint: az árpa és köles nem számitandók többé a kiviteli tilalom alá vetett gabnanemüek sorába, a mennyiben a fővárosból való kivitelről van szó. Ugyanezen nagykövetünk f. évi szeptember hó 14-ki jelentése szerint: a gabona kivitele a baltsiki kerületből, a kereskedelmi érdekek és szokásos tekintetbe vétele mellett, további intézkedésig tilalom alá vétetett, s végre a török kormány a bárány- és marhabőr kivitelét a várnai kerületből, a kereskedelmi érdekek és szokásos tekintetbe vétele mellett, további intézkedésig eltiltotta.

—

Napirend oct. 4-én

Naptár. Csütörtök. Kath. Szer. Ferencz. Prot. Aranka. Görög-orosz 22. Phokás. Izr. 27. Napkél 6 óra 7 p. Nyugszik 5 óra 28 perczkor.
Muzeumban nyitva van a „t e r m é s z e t i e k t á r a" d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Orsz. Rabbi képző intézet zárkőletételi ünnepélye d. e. 11 órakor a Bodzafa és bérkocsi-utcza szegletén.
Orsz. közmunka tanács ülése d. e. 10 órakor.
Főv. gazdasági bizottság ülése d. u. 5 órakor.
Igazságügyminiszter fogad d. e. 9 órakor.
Közmunka miniszter fogad d. u. 5 órakor.
Eszterházi képtár d. e. 10 órától.
Egyetem könyvtár d. u. 2 órától 7-ig.
Muzeum könyvtár d. u. 3 órától 7-ig.
Magyar daltársulat előadást tart a „K o m l ó k e r t b e n" este 8 órától.
A tiroli daltársulat hangversenyt rendez a „v i g a d ó k e r t i t e r m é b e n" este 8. órakor.

—

Kivonat. a hiv. lap oct. 2 számából.

Árverések a vidéken. Bogdány Gyuláné 2080 frt. oct. 25. Mikola. — Korebgyány Juon 1440 frt. nov. 24. Deésen. — Ditter Mihály 1231 frt. nov. 6. Ercsenye. — Vlasics János 3600 frt. B. Gyarmaton. — Juhász Mihály 1921 frt nov. 6. Kassa. — Debreczeni Balázs 8868. frt. oct. 17. Kolozsvár. — Antunovich Károly 1000 frt. oct. 15. Érd. Georgovievits György 30.750 frt. dec. 4. Temesvár. — Kakujay Mihály 1700 frt. oct. 20. Mehálában. — Berthoty Ferencz 2373 frt. oct. 15. Eperjes. — Zabola György 1758 frt nov. 7. Biste. (Kassa.) — Farkas Dániel 1250 frt. oct. 10. Gáva. — Takács Vendel 1520 frt nov. 21 Nadszegh. Lövy Pinkász 8050 frt. oct. 22. Eperjes. — Kállay Ákosné 121,501 frt. oct. 29. Nyiregyháza. — Ványik Károly 1500 frt. oct. 31. S.-vásárhely. (Pápa.) — Kósa Pál 1000 frt. Bátorkesz. — Neumann M. 8000 frt. oct. 17. Pécs. — Emrich Mátyás 3274 frt nov. 4. Kula. — Murcsán Toma 1887 frt. oct. 19. Kolozsvár.

Csődhirdetmény. Goldschmidt Sándor soproni bej. kereskedő bej. nov. 5. 6. 7. ideigl. tömeggondnok és perügyelő Proszvimmer Sándor ügyvéd.

Pályázatok. A temesvári ügyészségnél irnoki állomásra. A trencséni kir. jrbiróságnál aljbirói. A fővárosi tanácsnál 3. alügyészi állomásra; a pozsonyi ügyészségnél irnoki állomásra; németujvári kir. jóbiróságnál albiroi állomásra.

—

A kis lottohuzása:

Brünn	19	83	12	52	61

Budapesti szinlapok.

Csütörtök, október 4-én.

NEMZETI SZINHÁZ	**NÉP-SZINHÁZ.**
A király névnapjának estélyén:	Soldosné Luiza assz. vendégjátékául:
Hajós Zsigmond ur első vendégjátékául:	**K i s a s s z o n y feleségem.**
L o h e n g r i n.	Operette 3 felvonásban.
Regényes opera 3 felvon.	Személyek:
Személyek:	Palaméd — Együd
I. Henrik — Kőszeghy	Hannibal — Solymosi
Lohengrin — Hajós Zs.	Frikkel — Kápolnai
Brabanti — Nagyné B. I.	Petersop — Tihanyi
Telramundi — Láng	Márzsolén — Soldosné L.
Ortrud — Tannerné	Avelin — Horváth
	A polgármester — Karikás
Kezdete 7 órakor.	Kezdete 7 órakor.

Vizállás és időjárás.

Budapesten okt. 3 1.84 m. 0 fölött esős.
Pozsonyban okt. 3. 1.55. 2. m. 0 fölött felhős.
M.-Szigeten okt. 3 0.91 m. 0 fölött esős.
Szatmáron okt. 3 0.50 m. 0 fölött esős.
Tokajban okt. 3. 0.98 m. 0. fölött esős.
Szolnokon okt. 3. 1.12 m. 0 alatt esős.
Szegeden okt. 3. 1.95 m. 0 fölött esős.
Aradon okt. 2. 1.09 m. 0 alatt felhős.
N.-Becskerek, okt. 2. 1.15 0. m. 0 alatt esős.
Bezdánnál okt. 1. 2.27 m. 0 fölött száraz.
Verbászon okt. 1. 1.79 m. 0 fölött száraz.
Eszéken szept. 29 2.32 m. 0 fölött száraz.
Sziszeken okt 3. 1.00 m. 0 fölött felhős.
Mitroviczon szept. 13. 0.76 0 fölött felhős.
Zimonyban szept. 13. 2.59 0 fölött felhős.
Ó-Orsován szept. 13. 1 78 m. 0 fölöt felhős.
Barcson, szept. 29. 1 62 m 0 fölött száraz

Csávolszky Lajos
felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Nyilt-tér.

—

Ma csütörtök este
a fővárosi vigadó
kert-teremében
RAINER A. tiroli (Zillenthali), dal-társulat
hangversenyt rendez.
Kezdete 8 órakor. *Belépti-dij 50 kr.*
Bemenet a kapu alatt.

Helyiség változtatás.

Ezennel van szerencsém t. cz. vevőimnek tisztelettel tudtul adni, hogy
zongoratermemet
a vácziutczában 6. sz. a. helyiségből — a
váczi-utcza I. sz. a., a városháztér sarkán levő
Lika-féle házba
áthelyeztem s jelentékenyen megnagyobbitottam, minek folytán a t. cz. közönség minden kivánatának megfelelhetek. A tanár urakat és zongoramestereket szives látogatásra kérem. A legpontosabb és legjobb kiszolgálat biztositása mellett maradtam mély tisztelettel

Strobl Frigyes
zongoragyáros,
Budapest, váczi-utcza I. sz.

A kisbirtosok fölhitelintézete Budapest
(nemzeti szinház bérépületében)
takarékpénztári betéteket elfogad
és azok után a felmondás rövidebb vagy hosszab idejéhez képest:
3—5½—6 százalékos kamatot fizet.
Az igazgatóság.

Elischer Lajos által rajzolt s a lapok által igen dicsért mülap, mely a **„Törökhon dicső megvédőit"**
Mehemed Ali, Suleiman, Ozman és Achmed Mukhtár
pasákat ábrázolja, kapható 1 frtért **Kellner** Ernő müárusnál, a főuton vagy **Aigner** Lajos könyvkereskedésében a váczi utczában. A közönség figyelme felhivatik ez igen sikerült képre, melylyel még jótékony czél is van egybe kötve, amenynyiben a jövedelem egy része a török sebesülteke lesz.

Nyilatkozat.

A f. évi október elsején megjelent esti lapokban olvastam ama hirt, mintha én a legközelebbi napok egyikén, baráti körben közbejött családi intermezzó miatt öngyilkossági szándékból fegyverhez nyultam volna. A dologban nem a t é n y á l l a d é k közzététele lepett meg, hanem igents meglepett és indignál azon körülmény, hogy eme családi körben előfordult discret ügyet egy őszinte barátomnak hitt egyén, T ö l g y i G y u l a t a n á r hurczolta nyilvánosság elé; kinek a fenálló baráti viszonynál fogva kötelessége lett volna enyhiteni, nem pedig polgári jó hirnevem rovására pellengérre állitani az ügyet.

Az ily ember elitélése a közvélemény törvényszéke elé tartozván, a határozathozatalt annak bölcs belátására bizom. Budapest, 1877. október 2-án.

B e n k o v i c s K á l m á n.

Megjelent és az „E g y e t é r t é s" kiadóhitalában (himző utcza 1. sz.) kapható
„UTOLSÓ BEBEK"
történeti regény 3 kötetben, irta
Pétery Károly
Ára a 3 kötetnek 3 forint.

☛ Aláirási felhivás ☚

6%-al aranyban kamatozó magyar királyi

JÁRADÉK-KÖLCSÖNRE

kibocsátva az 1875. évi XLIX, 1876. évi XLVI. és 1877. évi IX. törvényczikk alapján.

Aláirás névértékü **80,000,000** arany frtra, vagy **8,000,000** sterling fontra
vagy **200,000,000** frankra vagy **162,000,000** német bir. ért. márkra.

Az aláirásra bocsátott összeg részét képezi a 6%-al aranyban kamatozó magyar királyi járadékkölcsönnek, melynek felvételére a magyar királyi pénzügyminiszter ur az országgyülés mindkét házának alkotmányos hozzájárulásával alkotott 1875. évi XLIX. 1876. évi XLVI. és 1877. évi IX. törvényczikkek alapján a központi állampénztár javadalmazása és némely vasutak szükségletének fedezése czéljából, továbbá az I. kibocsátásu s részben a II. kibocsátásu 6-százalékos magyar kincstári utalványok beváltása és törlesztése czéljaira felhatalmazást nyert. Az összes járadékkölcsönben e czélra foglalt összegből a jelen aláirásra névértékü 45.000,000 forint esik, a melynek átvételéből befolyó pénz az I. kibocsátásu kincstári utalványok megfelelő részének beváltására és törlesztésére forditandó.

A kötvények előmutatóra szólnak és a következő értékarányok szerint u. m.: 10 arany forint (az 1869. évi XII. törvényczikk értelmében) = 25 frank = 1 sterling font = $20^{25}/_{100}$ német bir. ért. mark, következő összegekről vannak kiállitva, u. m.:

100	forint aranyban	= **250**	frank	= St.	**10**	= **202.50**	ném. bir. mark	
500	„ „	= **1.250**	„	= „	**50**	= **1,012.50**	„ „ „	
1,000	„ „	= **2,500**	„	= „	**100**	= **2,025.—**	„ „ „	
10,000	„ „	= **25,000**	„	= „	**1,000**	= **20,250.—**	„ „ „	

A kötvény szövege szerint a kölcsön után 6% évi kamat fizettetik, minden év január 1-én és julius 1-én lejáró félévi részletekben, és ugy a kötvények, mint az azokon levő kamatszelvények minden fennálló bélyegilletéktől és adótól mentesek, és az illeték- és adómentesség azok részére jövőre is biztositva van.

A kamatszelvények beváltása következő helyeken fog történni:

BUDAPESTEN	**a m. kir. központi állampénztáron kivül . . .**	arany forintban az 1869. évi XII. t. cz. értelmében.
—	**a Magyar Általános Hitelbanknál . . .**	
BÉCSBEN . .	**a „K. k. priv. österr. Creditanstalt für Handel und Gewerbe“ czimü intézetnél . . . .**	
— . .	**S. M. von Rothschild bankháznál . . .**	
— . .	**Moritz Wodianer bankháznál . . . .**	
PÁRISBAN	**de Rothschild Frères bankháznál. . . .**	frankban, 10 arany forintért, 25 frankot számitva
LONDONBAN .	**N. M. Rothschild and Sons bankháznál**	sterling fontban, 10 arany forintért 1 sterling fontot számitva
M. m. FRANKFURTBAN	**M. A. von Rothschild & Söhne bankháznál**	német birod. ért. markban, 10 arany forintért $20^{25}/_{100}$ markot számitva
BERLINBEN . . .	**a „Direction der DiscontoGesellschaft“ czimü intézetnél . . . .**	
— . . .	**S. Bleichröder bankháznál . . .**	

A járadékkölcsön 1877. **október hó 9-ik napjától kezdve** nyilvános aláirás alá bocsáttatik a következő helyeken u. m.:

Párisban . . . . de Rothschild Fréres bankháznál
Londonban . . . N. M. Rotschild and Sons bankháznál
} az ezen bankházak által közzéteendő feltételek mellett.

Brüsselben . . .
Antwerpenben és .
Amsterdamban . .
} a párisi de Rothschild Fréres bankház által kijelölendő helyeken.

továbbá:

Budapesten . . . a Magyar Általános hitelbanknál.
Bécsben . . . . S. M. von Rothschild bankháznál.
— . . . . a „K. k. priv. österr. Creditanstalt für Handel und Gewerbe- czimü intézetnél és ennek Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Tropauban levő fiókjainál.
Berlinben . . . . a „Direction der Disconto-Gesellschaft“ czimü intézetnél.
— . . . . S. Bleichröder bankháznál.
M. m. Frankfurtban M. A. von Rothschild und Sőhne bankháznál.
— a darmstadti „Bank für Handel und Industrie“ czimü intézet fiókjánál.
Kölnben . . . . Sal. Oppenheim jun. & Comp. bankháznál,

valamint egyéb helyeken az alább felsorolandó feltételek mellett, és pedig:

1. Az aláirás a fentemlitett helyeken egyidejüleg

f. évi octóber hó 9-ik napján kedden és 10-ik napján szerdán

fog a szokott üzleti órákban az aláirási helyeken rendelkezésre álló bejelentési iv alapján foganatosittatni. Minden egyes aláirási helynek jogában áll az aláirást a kitüzött bejelentési határidő lejárta előtt is bezárni és az egyes aláiróknak átengedendő összeg magasságát saját belátása szerint megállapitani. Bizonyos előre meghatározott összegre szóló kötvényekre történő bejelentések csak annyiban vehetők tekintetbe, a mennyiben ez az illető aláirási hely vélekedése szerint a többi aláirók érdekeivel megegyeztethető.

2. **Az aláiró jogában áll a neki átengedett összeg névértékének — a mennyiben ez 1100-al osztható — minden 1100 arany forintjára névértékü 50 sterling fontot 1878. deczember 1-én beváltandó I. kibocsátásu m. kincstári utálványokban fizetésül adni, e kincstári utalványok névért. 50 st. fontját — betudva az 1877. junius 1-től folyó szelvénykamatokat $508^{15}/_{100}$ arany forintjával számitva,* egyuttal köteles lévén a befizetendő összeg hátralevő részét készpénzben egyenliteni ki.**

A bejelentési ivek egy része oly bejelentések számára van rendelve, melyek szerint **részben** 1. kibocsátásu kincstári utalványok lesznek fizetésül adandók, a másik része oly bejelentések számára szól, melyek szerint az aláiróra eső darabok **teljesen** készpénzfizetés mellett lesznek átveendők. Azon aláiró, a ki kijelenti, hogy fizetés fejében részben I. kibocsátásu kincstári utalványokat akar adni, a reá eső befizetési összeg arányában járó I. kibocsátásu kincstári utalványok tényleges beszolgáltatása alól fel nem menthető.

A fizetésül adandó utalványösszeg előállithatása czéljából a fizető helyek a nagyob összegekre szóló daraboknak kisebb névértékükre kicserélését a lehetőség szerint és dij nélkül eszközlendik.

Azon esetre, ha az aláirónak átengedett darabok összes névértéke 1100 forintnál kevesebbet tesz, vagy ha az átengedés után a kötvények összege oly maradékot mutatna, mely 1100-al nem osztható, az aláiró köteles az ily kötvényeket teljes készpénzfizetés mellett az ilynemü átvételre megállapitott áron és feltételek mellett átvenni.

Oly kötvényeknél, melyekre a befizetés **részben** I. kibocsátásu kincstári utalványokban teljesittetik, **az aláirási ár:**

névértéki 100 forintért aranyban 82^{30}_{100} arany forintban állapitatott meg, — oly kötvényeknél pedig, melyekre a befizetés teljesen készpénzben történik, **az aláirási ár:**

névértékü 100 forintért aranyban 80^{80}_{100} arany forintot tesz.

Az aláiró mindkét esetben az aláirási áron felül még megtériteni tartozik a járadék-kötvények folyó kamatszelvényeért f. évi julius 1-től az illető átvételi határidőig (Id. 6.) járó kamatokat.

3. Budapesten, Bécsben és a magyar-osztrák monarchia egyéb aláirási helyein minden készpénzben történő befizetés vagy német bir. markban 10 arany forintot $20^{25}/_{100}$ markkal számitva, vagy pedig az illető pénztár által meghatározandó árfolyam szerént osztrák értékü papirpénzben teljesithető.

Berlinben, M. m. Frankfurtban és Németország egyéb helyein minden készpénzben történő befizetés német birodalmi markban teljesitendő, 10 osztrák forintot $20^{25}/_{100}$ markkal számitva.

4. Az aláirás alkalmával az aláirt névérték **tiz százaléka** biztositékkép leteendő. Ezen biztositék vagy készpénzben vagy olyan a napi árfolyam szerént számitandó értékpapirokban teendő le, melyeket az illető aláirási hely elfogadhatóknak talál.

A biztositéknak értékpapirokban letétele esetén a bejelentési iv a biztositékul leteendő értékpapirok jegyzékével ellátva két példányban nyujtandó be, melyek egyike az aláirási hely elismervényével az aláirónak vissza fog adatni.

5. Az átengedendő összeg meghatározása az aláirás befejezte után mihelyt lehetséges, megtörténend. Ha az átengedendő összeg az aláirt összegnél kevesebbet teend, a biztositék feleslèges része azonnal vissza fog adatni.

Az átengedett kötvények közül azok, melyekre a befizetés részben I. kib. kincstári utalványokban teljesitetik mindenesetre.

f. évi október hó 18-ik napján veendők át.

Azon kötvények, melyeknek aláirási ára a folyó kamatokkal együtt teljesen készpénzben fizetendő be

f. évi október hó 18-ik napjától vehetők át.

Köteles azonban az ily aláiró:

az átengedett névérték egy negyedrészét legkésőbb f. évi október 24-ik napjáig
„ „ „ egy negyedrészét „ „ „ november 15-ik napjáig
az átengedett névérték egy negyedrészét legkésőbb f. évi deczember 5-ik napjáig
„ „ „ egy negyedrészét „ „ „ deczember 21-ik napjáig átvenni.

A teljes átvétel után a letett biztositék a fizetésbe betudatik, illetőleg visszaadatik.

6. Az átvétel a bécsi k. k. priv. öst. Creditanstalt für Handel und Gewerbe cz. intézet által a magas magyar királyi pénzügyminiszterium megbizásából kiállitandó ideiglenes elismervények által történik, melyek az 1877. évi julius 1-től járó kamatszelvényekkel ellátott végleges kötvényekkel az annak idején közzéteendő hirdetmény értelmében fognak kicseréltetni.

7. A végleges járadék-kötvények vagy az angol vagy a franczia bélyeggel lesznek ellátva, a mi azonban az ideiglenes elismervény tulajdonosát nem jogositja fel az egyik vagy a másik bélyeggel ellátott kötvényeknek követelésére.

Budapest, Bécs, Berlin, M. m. Frankfurt, 1877. október havában,

* Pl.: 2200 forintra . . . . . St. 100
5500 „ . . . . . „ 250
} tetszésszerinti darabokban.
* Pl.: 11000 forintra . . . . . St. 500
22000 „ . . . . . „ 1000 stb.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Rostélyutcza, (Károlykaszárnya) 8. sz